

Wij geloven in Amsterdam

Verkiezingsprogramma GR2026

Van de Lijsttrekker Timothy Kuijsten

Geen gemeenschap op de wereld is zo divers als de christelijke, en in Nederland is er geen stad die dat meer laat zien dan Amsterdam. Ik ken in onze stad kerken uit letterlijk elk werelddeel van de wereld. Christenen uit alle windstreken. Met soms zulke grote verschillen in cultuur, sociale klasse en geschiedenis. Maar allemaal met een hart voor Jezus en de wil om in hun omgeving Gods rechtvaardigheid te vertegenwoordigen.

Ik stel mezelf vaak de vraag waarom de ChristenUnie op aarde is, omdat ik het antwoord daarop altijd scherp wil hebben voor mezelf. De voorbije twee jaar heb ik met tal van mensen gesproken, eindeloos bijeenkomsten bezocht om dat antwoord steeds scherper te krijgen. Waarom gaan we dit avontuur met elkaar aan? Wat is de toegevoegde waarde van een christelijke partij in de Amsterdamse politiek?

Steeds meer is het me duidelijk geworden dat de ChristenUnie nodig is in een tijd van polarisatie, verdeeldheid en onbegrip. In een grote stad van bubbels, individualisme en prestatiedruk is een christelijk verhaal nodig dat mensen uit totaal verschillende werelden samen kan brengen. Het evangelie draagt ons op om zorg te dragen voor de armen en de kwetsbaren. Het christelijke verhaal van barmhartigheid zorgt dat mensen in nood geholpen worden, waar zij ook vandaan komen. De christelijke waarschuwing voor gevaarlijke middelen sterkt in de strijd tegen drugsproblematiek, onze afkeer van geweld beweegt ons om criminaliteit te bestrijden. En de Bijbelse lofzang op de schepping doet ons beseffen dat we zorg moeten dragen voor de natuur die God ons gegeven heeft.

Ik ben er heilig van overtuigd dat geen partij verschillende mensen zo achter hetzelfde verhaal kan krijgen als onze partij. Vanwege het gedeelde geloof, de gedeelde waarden, en de gedeelde liefde voor Jezus die ons vanuit alle volken geroepen heeft. Daarom heeft Amsterdam ons nodig. Want we moeten het samen doen, en in een stad als Amsterdam betekent het dat we verschillende werelden moeten samenbrengen voor een gezamenlijk doel.

Ik wens dat Gods waarden aan invloed mogen winnen, op onze pleinen, in onze wijken, En ook in de politiek.

Een hartelijke groet,

Timothy Kuijsten

Inhoudsopgave

Thema 1. Opstaan voor een hoopvol Amsterdam

Hoodstuk 1. Een hoopvol Amsterdam	5
Hoodstuk 2. Een zorgzaam Amsterdam	8
Hoodstuk 3. Een participerend Amsterdam	13
Hoodstuk 4. Een barmhartig Amsterdam.....	17
Hoodstuk 5. Een Amsterdams (t)huis voor jong en oud	22
Hoodstuk 6. Kunst, cultuur en sport.....	26

Thema 2: Opstaan voor een dienstbaar Amsterdam

Hoodstuk 7. Een bereikbaar Amsterdam.....	29
Hoodstuk 8. Een groen Amsterdam.....	31
Hoodstuk 9. Een innovatief Amsterdam.....	36

Thema 3: Opstaan voor een rechtvaardig Amsterdam

Hoodstuk 10. Een betrouwbaar Amsterdam	39
Hoodstuk 11. Een veilig Amsterdam.....	42

Thema 1

Opstaan voor een hoopvol Amsterdam

Hoofdstuk 1.

Een hoopvol Amsterdam

Goed onderwijs, geworteld in de samenleving én goede schoolgebouwen

De ChristenUnie staat voor de vrijheid van onderwijs. En alle onderwijs is bijzonder. Dit houdt in dat ouders, vanuit hun verantwoordelijkheid voor de opvoeding van hun kinderen, kunnen kiezen voor een school die aansluit bij de eigen waarden, identiteit en idealen, en dat de gemeente de diversiteit van scholen op levensbeschouwelijke en pedagogische gronden respecteert. De scholen in Amsterdam zijn niet van de gemeente, maar van de samenleving, van de ouders en verzorgers. De gemeente en het onderwijs delen gezamenlijk de maatschappelijke opdracht om kinderen en jongeren zich optimaal te laten ontwikkelen. De grootste uitdaging is dat er in Amsterdam nog sprake is van een serieus lerarentekort, vooral bij basisscholen en bij speciaal onderwijs. De tekorten in Amsterdam liggen ruim boven het landelijk gemiddelde (15.5% vs 8.1%) en opgemerkt dat de tekorten het hoogst zijn in de meest kwetsbare wijken, Nieuw-West, Zuidoost en Noord. De ChristenUnie beschrijft goed onderwijs wanneer kinderen de basisvaardigheden leren, zich persoonlijk ontwikkelen, én leren hoe ze verbonden zijn met hun gemeenschap en verantwoordelijkheid dragen voor hun omgeving.

De ChristenUnie staat op voor een Amsterdam dat:

- **Ruimte geeft aan levensbeschouwelijke diversiteit**, behoudt de stad in het primair onderwijs de vrije schoolkeuze (ook buiten het postcodegebied) en biedt zij ruimte voor kleine scholen met een unieke identiteit. Daarnaast ook ouders en scholen de ruimte geeft en geen pogingen steunt om Artikel 23 van de Grondwet te beperken.
- **De gemeente ouderbetrokkenheid actief stimuleert**, onder andere door het faciliteren van ruimtes voor onderling gesprek tussen ouders, school en hulpverleners. Daarnaast is schoolmaatschappelijk werk beschikbaar om ouders te ondersteunen bij opvoed- en ontwikkelvragen.
- **Investeert in goed onderwijs**, neemt de gemeente verantwoordelijkheid voor haar deel in de onderwijshuisvesting, stimuleert zij ontwikkeling en vernieuwing van onderwijs, en is er aandacht voor duurzaamheid, ventilatie en een goed binnenklimaat.
- **Aantrekkelijk is voor leerkrachten**, faciliteert de gemeente hen op het vlak van wonen en werken, onder andere door afspraken met woningcorporaties en ontwikkelaars.
- **Thuiszitters weer naar school helpt**, en de gemeente blijft investeren in het 'Actieplan Thuiszitters' in samenwerking met scholen, ouders en jongeren, om hen perspectief te bieden.
- **Passend onderwijs beschikbaar is**, wat in eerste instantie de verantwoordelijkheid is van scholen, maar kinderen voor wie het onderwijs niet past, komen vaak bij de gemeente voor hulp. De ChristenUnie wil daarom een gezamenlijke visie met de scholen over passend onderwijs opstellen, waarin de scholen hun verantwoordelijkheid nemen.
- **Een gezonde leefstijl op jonge leeftijd bevordert**, stimuleert de gemeente onderwijsprojecten op het gebied van gezonde voeding, bijvoorbeeld in samenwerking met schooltuinen
- **Gelijke kansen biedt**, maakt het niet uit in welke wijk een kind opgroeit of wat de financiële situatie van ouders is, goed onderwijs is er voor iedereen.
- **Jongeren kansen geeft** om zich te ontwikkelen tot wie ze kunnen worden. Hiervoor breidt de gemeente de bestaande (taal)schakelklassen uit waar taal een barrière vormt. Concreet betekent dit dat de gemeente inzet op voldoende ISK- en nieuwkomersplaatsen, wachttijden voorkomt, huisvesting en personeel regelt en een duidelijke regie en samenwerking organiseert. Ook moeten ongedocumenteerde kinderen vanaf 18 jaar hun onderwijsprogramma kunnen afmaken
- **Nieuwkomers toekomstperspectief biedt**, zorgt de gemeente voor kwalitatief goed onderwijs voor asielzoekers en statushouders. Dat gaat verder dan taallessen en vraagt om een bredere inzet. Actieve verbinding met buurt, ondernemers en bedrijven is essentieel, zodat integratie zo vroeg mogelijk en volwaardig kan plaatsvinden.

Investeren in talent

In Amsterdam is de startsituatie van kinderen heel verschillend. De school biedt een veilige plek waar ze zich cognitief en sociaal ontwikkelen en waar ze andere kinderen en jongeren ontmoeten. In Amsterdam biedt het onderwijs gelijke kansen voor alle leerlingen, onafhankelijk van de wijk waarin een school staat of van de financiële situatie van ouders.

Om jongeren te helpen zich breed te ontwikkelen, stimuleert de gemeente jong ondernemerschap. Door in aanraking te komen met echte uitdagingen en mensen buiten hun eigen leefwereld, leren jongeren initiatief nemen, ontdekken ze hun talenten en doen ze belangrijke vaardigheden op. Ondernemerschap geeft jongeren de ruimte om in beweging te komen en verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen toekomst. Helaas is het aantal discriminatiemeldingen in Regio Amsterdam met 26% gestegen in 2023 ([MDRA.nl](#)). Dit is een zorgwekkende trend. De ChristenUnie steunt versterking van burgerschapsonderwijs, dat moet bijdragen aan respect voor verschillen en actief burgerschap. De ChristenUnie vindt dat scholen leerlingen moeten leren omgaan met identiteit en diversiteit.

De ChristenUnie gelooft dat ieder mens is geschapen naar het beeld van God en daarom recht heeft op waardigheid, respect en gelijke kansen. Dit betekent dat er ook ruimte is voor verschillen in opvattingen en levensovertuiging. Hierbij is het van belang dat mensen met elkaar in gesprek blijft, zodat connectie en verbinding ontstaat en iedereen zich in onze stad thuis kan voelen.

De ChristenUnie staat op voor een Amsterdam dat:

- **Scholen in staat stelt hun pedagogisch klimaat zo vorm te geven dat kinderen en jongeren niet uitvallen.** Als dat toch dreigt, zorgt de gemeente voor een sterke verbinding tussen jeugd, scholen, jeugdzorg en de gemeente
- **Jong ondernemerschap stimuleert**, zodat jongeren in aanraking komen met mensen en uitdagingen buiten hun eigen omgeving. Het is niet goed voor jongeren om stil te zitten; zij moeten ruimte en mogelijkheden krijgen om te ondernemen en zich breed te ontwikkelen
- **Samenleving-Onderwijs** biedt op alle scholen, waarin leerlingen leren omgaan met verschillen en actief burgerschap ontwikkelen. Goed onderwijs vormt de basis voor een samenleving waarin ieder mens wordt gezien en gehoord en verantwoordelijkheid neemt.
- **Discriminatie integraal aanpakt**, waarbij scholen, wijkteams, jongerenorganisaties en de gemeente nauw samenwerken om discriminatie vroegtijdig te signaleren en effectief te bestrijden
- Rolmodellen en bruggenbouwers ondersteunt, die jongeren met verschillende achtergronden weten te verbinden en zo bijdragen aan een hechtere gemeenschap
- **Extra ondersteuning biedt aan scholen in kwetsbare wijken**, met meer schoolmaatschappelijk werk en preventieve programma's die discriminatie helpen voorkomen en een veilige leeromgeving bevorderen
- Hulp bij stageplekken bevorderen. Bedrijven worden aangemoedigd om hieraan bij te dragen.

Amsterdammers van de toekomst

De ChristenUnie gelooft dat ieder kind en jongere waardevol is en recht heeft op een veilige omgeving om op te groeien, tot bloei te komen en zijn of haar talenten te ontwikkelen. In de praktijk zien we echter dat jongeren te maken krijgen met problemen die vroeg beginnen en te laat worden opgemerkt. Daarom pleiten wij voor een sterke inzet op preventie, nabijheid en gemeenschapszin.

Zorg voor jongeren hoort niet te beginnen in een jeugdzorginstelling, maar thuis, in de wijk, op school, in de kerk, de sjoel, de sportvereniging of in het buurthuis. De ChristenUnie Amsterdam sluit aan bij de visie van voormalig Staatssecretaris Maarten van Ooijen: goede jeugdzorg begint buiten de jeugdzorg, in sterke gemeenschappen die kunnen dragen, signaleren en ondersteunen.

Suïcide is de belangrijkste doodsoorzaak onder jongeren. In totaal verliezen we in Nederland ruim 1.800 mensen per jaar aan suïcide, waaronder veel jongeren. Daarom pleit de ChristenUnie dat ook de gemeentelijke overheid het voortouw neemt in integraal beleid voor suïcidepreventie, samen met andere sectoren.

De ChristenUnie staat op voor een Amsterdam dat:

- **Meer aandacht geeft aan preventie in de jeugdzorg.** We investeren niet pas als het misgaat, maar bouwen aan een stevige basis voordat problemen uitgroeien tot crisissituaties. Preventie is geen bijzaak, maar het fundament. De gemeente investeert in vroegtijdige signalering op scholen, in buurthuizen en bij de huisarts.
- **Welzijn van gezinnen bevordert.** We vormen met maatschappelijke partners een coalitie met sterke gezinnen. Waarbij de gemeente samen met (maatschappelijke) partners inzet op gezonde relaties en gezinsstructuren. Dit gebeurt onder andere door een preventieve bronaanpak. Dit met het doel om vaderloze of moederloze gezinnen te voorkomen en de aanwezigheid, verantwoordelijkheid en het besef van een goede opvoeding te versterken en jonge ouders te helpen en adviseren bij de opvoeding.
- **We ondersteunen gezinnen in wording.** Door bijvoorbeeld ouderschaps cursussen aan te bieden in buurthuizen en door een basispakket rondom kraamzorg voor minima en ongedocumenteerden gratis te maken.
- **Jongeren ondersteunen via buurthuizen en lokale netwerken.** Buurthuizen zijn geen luxe, maar noodzakelijke plekken waar jongeren worden gezien, gestimuleerd en begeleid, door jeugdwerkers, vrijwilligers of ervaringsdeskundigen die dichtbij staan
- **Toegankelijke jeugdhulp biedt in de wijk,** georganiseerd rond het kind en het gezin, niet rond systemen. Geen overbodige loketten, maar korte lijnen met mensen die echt kunnen helpen.
- **Samenwerking bevordert tussen professionele jeugdzorg en gemeenschappen** zoals kerken, moskeeën, sportverenigingen en buurtgroepen. Niet als vervanging van hulp, maar als versterking van het netwerk rond jongeren.
- **"Vroegtijdig signalen van suïcidale jongeren en kwetsbare volwassenen opvangt** door wijkteams en preventiecoaches, zodat scholen, werkgevers en de GGZ samen snel en effectief hulp kunnen bieden."

Hoofdstuk 2.

Een zorgzaam Amsterdam

Een zorgzaam Amsterdam begint in de samenleving. De gemeente ondersteunt gemeenschappen, gezinnen en naasten zodat inwoners klaar staan voor hun naaste, de skills hebben om om te gaan met lijden. De overheid staat klaar om aan te sluiten door professionele zorg en/of ondersteuning aan te bieden. De gemeente heeft hierin een rol als ondersteuner van de samenleving en gemeenschappen. De focus van de gemeente moet liggen op wijkgericht welzijn, het versterken van natuurlijke gemeenschappen, zoals kerken, buurten en gezinnen, het ontlasten van mantelzorgers en het bevorderen van vrijwilligerswerk. Dit alles zodat de samenleving de tools heeft om zorgzaam met elkaar samen te leven. Op het moment dat de samenleving en de gemeenschap de vragen niet kunnen oplossen, is het de taak van de gemeente om aan te sluiten bij de zorgbehoevende. De ChristenUnie ziet hierin een bescheiden rol voor de gemeente, namelijk als duider van de zorg of ondersteuningsvraag en facilitator van zorg, en ondersteuning die aansluit bij de zorgbehoevende. Hierin wordt zorg op maat aansluitend bij identiteit aangeboden. Specifiek hebben we aandacht voor gezinsgerichte zorg, voor ouderenzorg en een toekomstbestendige ggz.

Sterke gemeenschappen

Mensen zijn gemaakt om met elkaar te leven. Dat gebeurt in de eerste plaats in het gezin, familie en relatie, maar ook in buurt, wijk en stadsdeel. We willen meer ruimte geven aan mensen die de handen ineenslaan en samen zorg dragen voor elkaar of met elkaar het verenigingsleven laten bloeien. De ChristenUnie zet zich in voor wijken waar mensen elkaar ontmoeten en ondersteunen. Vanuit Amsterdammers ontstaan de mooiste initiatieven, die dicht bij de mensen staan. Daarom staan wij ervoor dat niet alles vanuit de gemeente gedaan wordt, maar dat er juist ruimte wordt gemaakt voor initiatieven van Amsterdammers zelf. De overheid moet dit stimuleren en ruimte geven, en treedt ondersteunend op, maar is ook verantwoordelijk dat er professionele hulp en begeleiding beschikbaar is.

De ChristenUnie staat op voor een Amsterdam dat:

- **Zorgt voor ruimte voor ontmoeting:** De gemeente onderzoekt de mogelijkheden om (studenten) verenigingen en maatschappelijke organisaties locaties te bieden om elkaar te ontmoeten.
- **Samen bouwen aan nieuwe wijken:** Bij de ontwikkeling van nieuwe wijken gaat de gemeente vooraf actief in gesprek met maatschappelijke en religieuze organisaties, en reserveert ruimte voor deze doelgroep.
- **Inzet op sterke buurthuizen en bibliotheken:** De buurthuizen en bibliotheken erkennen door steun van de gemeente voor ruime openingstijden, zodat mensen elkaar kunnen ontmoeten.
- **Ideeën steunt:** De gemeente reserveert geld om opkomende initiatieven te ondersteunen
- **Inzet op actieve inwoners via het uitdaagrecht:** De gemeente promoot het gebruik van het uitdaagrecht, waarbij inwoners een taak van de gemeente kunnen overnemen.

Wijkgericht welzijn: investeren in leefstijl en gezonde omgeving

De ChristenUnie wil dat welzijn en gezondheidszorg niet van bovenaf worden opgelegd, maar wijkgericht worden georganiseerd. Iedere wijk en buurt kent zijn eigen uitdagingen en kansen. Door lokaal maatwerk te bieden, zorgen we ervoor dat welzijn, preventie en gemeenschapsvorming daadwerkelijk aansluiten bij wat nodig is. Wij geloven dat sterke, betrokken gemeenschappen bijdragen aan zowel de fysieke als mentale gezondheid van bewoners. Daarom zetten we in op een gezonde leefstijl, groenere buurten, toegankelijke sportmogelijkheden en het versterken van gemeenschapszin.

De ChristenUnie staat op voor een Amsterdam dat:

- **Wijkgerichte aanpak:** De gemeente werkt samen met bewoners, maatschappelijke organisaties en lokale professionals om welzijn en gezondheid per wijk aan te pakken. Dit betekent dat we kijken naar de specifieke uitdagingen van een wijk, zoals overgewicht, eenzaamheid of gebrek aan groen, en daar samen gerichte oplossingen voor bieden.
- **Sport voor iedereen:** De gemeente ondersteunt (maatschappelijke) organisaties en sportverenigingen, zodat sporten voor iedereen toegankelijk wordt, ongeacht inkomen of achtergrond en leeftijd. Dit betekent bijvoorbeeld lagere tarieven voor het gebruik van sportaccommodaties en ondersteuning bij het opzetten van laagdrempelige sportactiviteiten.
- **Groenere omgeving en buitenspelen:** Buitenspelen is essentieel voor de ontwikkeling van kinderen en draagt bij aan een gezonde leefstijl. We investeren in veilige, groene speelplekken in wijken en zorgen ervoor dat iedere buurt voldoende ruimte biedt voor kinderen om veilig buiten te spelen en te bewegen.
- **Mentale gezondheid dichtbij:** Mentale gezondheid is een belangrijk onderdeel van wijkgericht welzijn. We willen specifiek inzetten op preventie van psychische klachten door aandacht te besteden aan stress, eenzaamheid en depressie. Dit doen we door laagdrempelige ondersteuning aan te bieden zoals inloophuizen en samen hulpgroepen en activiteiten in de buurt te bevorderen en bestaande activiteiten te waarderen en erkennen, ongeacht religieuze of culturele affiliatie. Wijkteams krijgen versterking met professionals op het gebied van mentale gezondheid.
- **Investeren in lokale gemeenschappen:** Lokale gemeenschappen zijn de ruggengraat van een gezonde wijk. De gemeente ondersteunt buurtinitiatieven, ontmoetingsplekken en maatschappelijke organisaties die bijdragen aan gemeenschapszin, ongeacht religie. We investeren in plekken waar mensen samenkomen om activiteiten te organiseren en elkaar te ontmoeten, zoals kerken en buurtcentra.
- **Versterken van gemeenschapszin:** In een stad als Amsterdam is het belangrijk om ontmoeting en verbondenheid te stimuleren. We ondersteunen activiteiten die bewoners bij elkaar brengen, zoals buurtfeesten, gezamenlijke sportactiviteiten en vrijwilligersprojecten. Gemeenschapszin vermindert eenzaamheid, bevordert mentale gezondheid en versterkt de sociale cohesie.

Vrijwilligers en mantelzorgers

De ChristenUnie hecht veel waarde aan zorg dichtbij. In de stad leven zo'n 63.000 mantelzorgers die op ondersteuning van de Gemeente Amsterdam moeten kunnen rekenen. De ChristenUnie pleit voor het faciliteren van respijtzorgvoorzieningen, waar cliënten tijdelijk kunnen verblijven, zodat mantelzorgers op adem kunnen komen. De Gemeente Amsterdam kent naast mantelzorgers ook veel vrijwilligers. Vrijwilligers zijn van onschatbare waarde voor onze samenleving en zij versterken de sociale basis in de stad. Daarom wil de ChristenUnie dat de gemeente vrijwilligerswerk faciliteert en het vrijwilligers en organisaties/verenigingen niet moeilijker maakt door extra regels of beperkingen. Dit geldt voor het doen van vrijwilligerswerk naast een uitkering, maar ook voor het geven van mantelzorg naast een baan en het activeren van vluchtelingen door middel van vrijwilligerswerk.

De ChristenUnie staat op voor een Amsterdam dat:

- **Vrijwilligerswerk stimuleert:** We verlagen de drempels om vrijwilligerswerk te doen, zodat niemand wordt belemmerd in het doen van goed werk.
- **informele zorg versterkt:** We versterken informele zorg, waarin nader wordt uitgewerkt hoe informele en formele zorg elkaar aanvullen en versterken en bevordert de samenhang en samenwerking hiertussen.
- **Respijtzorg toegankelijk maakt:** We evalueren de effectiviteit en ervaringen rondom het bestaande beleid omtrent respijtzorg en zorgen ervoor dat de drempels om hier gebruik van te maken, worden verlaagd.

- **Mantelzorgers ondersteunt:** De mogelijkheden voor mentale en geestelijke ondersteuning voor mantelzorgers, vergroot door laagdrempelige toegang te realiseren tot bijvoorbeeld gesprekken met een coach, pastoraal werker of geestelijk begeleider.
- **Nazorg biedt bij ingrijpende veranderingen:** Actief nazorg levert bij ingrijpende veranderingen in de mantelzorg of ondersteuningssituatie, zoals overlijden of verhuizing van een zorgbehoevende naar een verpleeghuis of verzorghuis. Dit omvat bijvoorbeeld (warm doorverwijzen naar):
 - Rouwbegeleiding en pastorale zorg.
 - Ondersteuning bij het hervinden van zingeving en een nieuw dagritme.
 - Praktische hulp bij administratie, woningaanpassing en sociale heroriëntatie.
- **Jonge mantelzorgers ziet:** Specifieke ondersteuning voor jonge mantelzorgers, vooral waar zorgtaken samengaan met school of studie. De gemeente gaat actief het gesprek met hen aan en hen waar nodig ondersteunen
- **Mantelzorgers actief in beeld brengt:** Het actief in beeld brengen van mantelzorgers en het onder de aandacht brengen van de mogelijkheden tot ondersteuning.
- **Vorbereidt met vroege educatie:** Actieve informatievoorziening aan Amsterdammers die (gaan) mantelzorgen, zodat zij tijdig weten waar ze terecht kunnen voor hulp en ondersteuning. Vroege educatie in buurtcentra rondom algemene problematiek die bij mantelzorg naar voren komt, zodat (toekomstige) mantelzorgers laagdrempelig preventief worden ondersteund, zodat respijtzorg voor mantelzorgers minder noodzakelijk is en de drempel om mantelzorg te verlenen wordt verlaagt.
- **Zorginitiatieven beter coördineert:** Goede coördinatie van informele zorginitiatieven, met minder versnippering en meer samenwerking tussen zorgprofessionals, vrijwilligersorganisaties en bewonersinitiatieven. Door het organiseren van kennisactiviteiten.
- **Regels en drempels verlaagt:** Minder regels en drempels bij het aanvragen van voorzieningen, zodat mensen sneller en gemakkelijker de hulp krijgen die ze nodig hebben.

Zorg op maat: Ruimte voor identiteit en diversiteit

In een diverse stad als Amsterdam is het essentieel dat zorg aansluit bij de waarden en identiteit van mensen. Zorg moet niet alleen professioneel zijn, maar ook herkenbaar en passend bij de religieuze en culturele achtergrond van zorgbehoeftigen. De ChristenUnie gelooft dat ieder mens waardevol is en dat zorg niet stopt bij het verlichten of verhelpen van fysieke klachten. Wij willen dat de Gemeente Amsterdam oog heeft voor de geestelijke en spirituele dimensie van het leven.

De ChristenUnie staat op voor een Amsterdam dat:

- **Religieuze en culturele zorg en ondersteuning:** Er wordt specifiek aandacht besteed aan zorgaanbieders die aansluiten bij de religieuze en culturele identiteit van gezinnen in de stad, zoals Christelijk, Joods of Islamitisch. Hierdoor wordt toepasbare zorg toegankelijker en waardevoller.
- **Keuzevrijheid in zorg en ondersteuning:** Mensen die zorg en ondersteuning nodig hebben worden actief betrokken bij het kiezen van een zorg- of ondersteuningsaanbieder. De zorg en ondersteuning moet aansluiten bij de waarden, overtuigingen en behoeften van de inwoner.
- **Geen drempels voor identiteit-gebaseerde zorg en ondersteuning:** De gemeente zorgt ervoor dat zorg en ondersteuning op basis van religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen beschikbaar is. De gemeente koopt deze zorg in. De gemeente moet de inwoners die op basis van religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen een zorgaanbieder willen selecteren, niet veroordelen tot gecompliceerde procedures voor een PGB. Dit waarborgt dat iedereen de zorg kan ontvangen die past bij zijn of haar identiteit.

Gezinsgerichte zorg: de basis van een gezonde toekomst

In Amsterdam maken jaarlijks meer dan 20.000 kinderen gebruik van enige vorm van jeugdzorg. Kinderen en jongeren horen op te groeien in een veilige en stabiele omgeving waar rust, reinheid en regelmaat centraal staan. Gezinnen vormen het fundament van onze samenleving en verdienen alle ondersteuning om deze rol goed te kunnen vervullen. De ChristenUnie zet in op gezinsgerichte zorg, zodat kinderen en jongeren zo veel mogelijk opgroeien in een herkenbare en liefdevolle omgeving en uithuisplaatsingen worden beperkt.

De ChristenUnie staat op voor een Amsterdam dat:

- **Gezinsgericht werken als uitgangspunt neemt.** Wij pleiten voor een gezinsgerichte aanpak binnen de jeugdzorg. Het versterken van gezinnen moet centraal staan, zodat kinderen in een veilige en stabiele omgeving kunnen opgroeien.
- **Investeert in pleegzorg en gezinshuizen.** De gemeente ondersteunt pleeggezinnen, gezinshuizen en initiatieven zoals Buurtgezinnen. Deze zorgvormen bieden kinderen een warme en vertrouwde omgeving als het thuis tijdelijk niet gaat.
- **De beweging naar 0 uithuisplaatsingen actief ondersteunt.** Dit betekent vroegtijdige ondersteuning, intensieve begeleiding en een integrale aanpak van problemen binnen gezinnen, met één gezin, één plan en één coördinator.
- **Jongeren ondersteuning biedt bij overgangsmomenten.** Jongeren in de jeugdzorg mogen niet tussen wal en schip vallen als zij 18 jaar worden. De gemeente zorgt samen met zorgpartners voor continuïteit in zorg en ondersteuning, zodat zij een stabiele toekomst tegemoet kunnen gaan. Specifieke aandacht is er voor ongedocumenteerde jongeren.
- **Voldoende zorg garandeert.** Er blijven voldoende bedden beschikbaar voor kinderen en jongeren in acute noodsituaties. Daarnaast worden wachtlijsten actief tegengegaan.
- **Een eerlijke prijs hanteert.** Amsterdam rekent eerlijke zorgtarieven en maakt geen onderscheid tussen regionale of landelijke partners. Het belang van kinderen en jongeren staat altijd voorop, en marktwerking mag dit niet negatief beïnvloeden.
- **Zorg aanbiedt die herkenbaar is voor het gezin.** De (religieuze) identiteit van het gezin geldt als uitgangspunt bij het kiezen van een zorgaanbieder, zodat de zorg optimaal aansluit bij de persoonlijke leefsituatie.
- **Bij crisiszorg inzet op een herkenbare omgeving.** De gemeente vermindert stressfactoren door de jeugdige zoveel mogelijk in de eigen omgeving te laten verblijven, ook bij crisissituaties.

Toekomstbestendige geestelijke gezondheidszorg

Zorg is pas echt compleet wanneer er niet alleen aandacht is voor lichamelijke klachten, maar ook voor de geest en ziel van mensen. De ChristenUnie wil dat geestelijke gezondheidszorg (GGZ) en pastorale zorg een integraal onderdeel worden van het zorgsysteem. Mensen hebben niet alleen behoefte aan medische ondersteuning, maar ook aan zingeving, perspectief en begeleiding bij existentiële vragen. Daarom pleiten wij voor een toekomstbestendige GGZ die recht doet aan de diversiteit en de behoeften van Amsterdammers.

De ChristenUnie staat op voor een Amsterdam dat:

- **Geestelijke dimensie in zorg:** Psychische problemen gaan vaak gepaard met diepere vragen over de zin van het leven en identiteit. De gemeente stimuleert samenwerking tussen GGZ-aanbieders, pastorale werkers en levensbeschouwelijke organisaties, zodat mensen toegang krijgen tot geestelijke ondersteuning die aansluit bij hun persoonlijke levensvisie. Zingeving moet een vast onderdeel zijn van het zorgtraject voor wie daar behoefte aan heeft.

- **Innovatieve en toegankelijke GGZ:** De ChristenUnie wil investeren in een vernieuwende GGZ die past bij de diversiteit van Amsterdammers. Dit betekent 24/7 toegankelijke mentale zorg en alternatieve vormen van ondersteuning, zoals inloophuizen, zelfhulpgroepen en time-out voorzieningen voor mensen met psychische problemen. Deze voorzieningen moeten zo veel mogelijk beschikbaar zijn op wijkniveau, zodat hulp altijd dichtbij is. Wij zijn tegen wachtlijsten voor (crisis)opvangplekken.
- **Herstel en re-integratie:** Psychische zorg gaat verder dan behandeling; het moet ook gericht zijn op herstel en het opbouwen van een zinvol leven. De gemeente investeert in herstelgericht werken, met aandacht voor dagbesteding, sociale contacten en werk. Dit betekent dat er trajecten worden opgezet om mensen te ondersteunen bij hun terugkeer naar werk, vrijwilligersactiviteiten of andere vormen van participatie. Sociale re-integratie is een belangrijke stap naar duurzaam herstel.
- **Ervaringsdeskundigen in de GGZ:** De inzet van ervaringsdeskundigen speelt een cruciale rol in het herstelproces. Mensen die zelf ervaring hebben met psychische problemen kunnen anderen ondersteunen vanuit hun eigen perspectief en zo bijdragen aan vertrouwen en begrip. De ChristenUnie wil dat GGZ-instellingen standaard werken met ervaringsdeskundigen, die onderdeel worden van het zorgteam.
- **Specifieke aandacht voor kwetsbare groepen,** zoals jongeren, ouderen en mensen met een licht verstandelijke beperking.

Ouderenzorg

Senioren hebben onze samenleving opgebouwd. Ook na hun pensionering blijven velen van hen van grote waarde voor de stad, als mantelzorger, vrijwilliger of stille kracht in de buurt. Die inzet verdient erkenning en zorg. Tegelijk brengt ouderdom vaak kwetsbaarheid met zich mee. Steeds meer ouderen wonen langer zelfstandig, vaak alleen, met toenemende zorgvragen.

De ChristenUnie vindt het essentieel dat Amsterdam investeert in goede zorg, ondersteuning en gemeenschapszin. Ouderen moeten kunnen wonen in passende woningen, zich welkom voelen in hun buurt en deel blijven uitmaken van het sociale weefsel van de stad. Een stad die recht doet aan ouderen, is een stad die haar hart bewaart.

De ChristenUnie staat op voor een Amsterdam dat:

- Met de aanstaande vergrijzing zorgt de Gemeente Amsterdam ervoor dat er op sportlocaties ook **laagdrempelige sport- en beweegprojecten voor alle ouderen** in de stad zijn, zodat zij gezond, actief en sociaal verbonden kunnen blijven.
- **Actief blijft inzetten op het behoud van hospices** en begeleiding bij het levenseinde in de stad, met het oog op de toenemende vergrijzing. Zo blijft ook in de laatste levensfase goede en menswaardige zorg beschikbaar. Waar nodig ondersteunt de Gemeente Amsterdam dit met subsidies en richt zij zich op het verstrekken van subsidies voor vrijwilligers in de palliatieve zorg.
- Het stimuleren van woon(zorg)initiatieven waar **bewoners elkaar ondersteunen en samenleven** in verschillende levensfasen.
- **Het opnemen van zorgwoningen in de prestatieafspraken met woningcorporaties** zorgt voor voldoende passende huisvesting voor ouderen en mensen met een beperking. De Gemeente Amsterdam zet zich in voor een succesvolle afronding van de uitvoering van de tien werkafspraken 'Thuis in de wijk' tot 2027 en werkt tegelijkertijd aan een vervolg van deze prestatieafspraken voor na 2027.
- De openbare ruimte is toegankelijk ingericht, waarbij extra aandacht is voor het onderhoud van stoepen en de aanwezigheid van voldoende bankjes.

Hoofdstuk 3.

Een participerend Amsterdam

Betaalbaarheid

Amsterdam is een stad voor iedereen, maar voor veel inwoners wordt het leven steeds duurder. Wonen, energie, zorg en boodschappen nemen een steeds grotere hap uit het inkomen. De ChristenUnie wil dat Amsterdammers zich geen zorgen hoeven te maken over de vraag of zij de eindjes aan elkaar kunnen knopen. Daarom zetten wij in op een stad waar betaalbare woningen beschikbaar zijn, waar de energierekening eerlijk en beheersbaar is, en waar de gemeente samen met maatschappelijke organisaties inwoners ondersteunt die moeite hebben om rond te komen. Betaalbaarheid is voor ons geen luxe, maar een voorwaarde voor bestaanszekerheid en volwaardig meedoen in de samenleving.

De ChristenUnie staat op voor een Amsterdam dat:

- **Betaalbare woningen bouwt en behoudt:** inzetten op sociale huur en middeldure huurkoop. Wij verzetten ons tegen excessieve huurverhogingen.
- **Samenwonen stimuleert:** denken aan meer mogelijkheden en minder regelgeving voor het delen van een woning voor wooncorporaties, verhuurders en hospitaerverhuur
- **Energiearmoede tegengaat:** bijvoorbeeld door subsidieregelingen voor isolatie, zonnepanelen en besparingsmaatregelen voor huishoudens met lage inkomens tot 130% van de armoedegrens.
- Het behoud van de inkomensgrens voor armoederegelingen van **130% van het sociaal minimum**.
- **Voedsel- en kledingbanken** en andere maatschappelijke initiatieven rondom armoede ondersteunt
- **Schoolmaaltijden verzorgd:** Samen met onderwijs wordt voor kinderen schoolmaaltijden verzorgd, zodat niemand zonder eten naar school hoeft te gaan.
- **Toegang tot sport en cultuur betaalbaar houdt:** Door hierover een maatschappelijk akkoord te sluiten met sport- en cultuurverenigingen in de stad.
- **Zich hard maakt voor een gezamenlijke pilot met het rijk over inkomensafhankelijke boetes (dagboetes):** Hierbij is de hoogte van een boete inkomensafhankelijk. Dit is onder de voorwaarde dat dit uitvoerbaar is en niet leidt tot willekeur of overmatige bureaucratie.
- **Werk en inkomen:** een eerlijke kans op (deeltijd)werk, en inkomensondersteuning waar nodig.

Armoede

Armoede en schulden hebben een enorme impact op mensen en hun gezinnen. Te veel Amsterdammers leven onder de armoedegrens en ervaren de stress van financiële onzekerheid. Armoede is niet alleen een financieel probleem. Armoede leidt namelijk tot sociale problemen, slechtere schoolprestaties, stress etc. De ChristenUnie Amsterdam kiest voor een barmhartig en rechtvaardig armoedebeleid, dat makkelijk vindbaar is en eenvoudig aan te vragen. Op deze manier krijgen mensen de hulp die ze nodig hebben. Ook willen we de schuldenproblematiek aanpakken. Het is lang niet altijd iemands eigen schuld. Het bestrijden van armoede en schulden is een gezamenlijke en integrale verantwoordelijkheid: Eerlijke inkomens, gelijke onderwijskansen, een betaalbaar aanbod van woningen, goede informatie en voorlichting en het wegnemen van drempels om hulp te zoeken zijn belangrijke ingrediënten voor een integraal armoede- en schuldenbeleid.

De ChristenUnie staat op voor een Amsterdam dat:

- **Energiearmoede actief aanpakt zodat iedereen een betaalbare energierekening heeft.** Hiervoor ontwikkelen we een vernieuwd armoedebeleid en gaan we eerst in gesprek met inwoners en ervaringsdeskundigen.
- **Informeel voedselbanken en initiatieven van kerken en diaconieën ondersteunt.** We voorkomen dat barmhartigheid wordt beboet in gemeentelijk beleid en ondersteunen deze initiatieven waar nodig.
- **Het gebruik van bijzondere bijstand en andere gemeentelijke regelingen verbeterd** door proactieve informatievoorziening, samenwerking met maatschappelijke partners en automatische toekenning waar mogelijk
- **Een fysiek loket ingericht om financiële hulp laagdrempelig te organiseren,** bijvoorbeeld in een bibliotheek, zodat inwoners makkelijk toegang hebben tot regelingen en ondersteuning; lokaal maatwerk biedt voor inwoners met hoge energierekeningen en huurachterstanden, met als doel hen te helpen financieel zelfstandig te worden
- **Als werkgever haar werknemers eerlijke lonen en vaste contracten biedt,** en als opdrachtgever alleen samenwerkt met organisaties die hun medewerkers eveneens eerlijke lonen en vaste contracten geven, bijvoorbeeld door te werken met een keurmerk 'goed werkgeverschap'.

Schulden

Het hebben van schulden levert veel stress op en leidt vaak tot geestelijke en lichamelijke klachten. De aanpak van schulden heeft dus haast. Daar waar mensen in schulden terecht zijn gekomen, zorgt de Amsterdamse gemeente er samen met maatschappelijke initiatieven voor dat er goede ondersteuning is in de wijk.

De ChristenUnie streeft naar een samenleving zonder voedselbanken, maar zolang ze nodig zijn, zijn wij dankbaar voor het kostbare werk dat zij doen. Ook zij mogen op gemeentelijke steun rekenen, bijvoorbeeld door het beschikbaar stellen van een locatie of vervoermiddel.

De ChristenUnie staat op voor een Amsterdam dat:

- **De Gemeente Amsterdam werkt actief samen met woningcorporaties, energiemaatschappijen en zorgverzekeraars om betalingsachterstanden vroegtijdig op te merken en hulp aan te bieden.** We zorgen ervoor dat er expertise bij de gemeente is waardoor mensen ook gelijk geholpen kunnen worden en niet worden doorverwezen naar een volgend loket. Daarnaast worden huisbezoeken afgelegd door de bestaande welzijnspartners of gemeentelijke schuldhulp. Jongeren zijn hierbij een groep die extra aandacht verdient i.v.m. de lage drempel voor Buy Now Pay Later (BNPL).
- **Vindplaats verborgen schulden:** werkgevers zien vaak al in een vroeg stadium dat werknemers in financiële problemen dreigen te raken, maar weten niet altijd wat zij kunnen doen om hun werknemers hierin te helpen of door te verwijzen. Daarom starten we samen met [De Moedige Dialoog of equivalent] het project Vindplaats verborgen schulden. We trainen werkgevers in het omgaan met financiële problemen bij werknemers en zorgen voor gerichte ondersteuning.
- **Amsterdam stelt extra FTE beschikbaar voor schuldpreventie medewerkers.** Hiervan wordt tenminste 1 FTE ingezet voor preventie onder jongeren. Amsterdam doet er alles aan om BNPL diensten lokaal te ontmoedigen. Bijvoorbeeld door een lokale reclamecampagne om mensen bewust te maken van de risico's van BNPL-diensten en/of de toegankelijkheid van de gemeente.
- **Inzet op het bieden van financiële educatie en hulp aan jongeren,** onder meer door middel van budgetcoaching, voor jongvolwassenen en lessen over geldbeheer op scholen.
- Elke Amsterdammer moet binnen twee weken na aanmelding terecht kunnen bij de schuldhulpverlening. Tijdens de wachttijd wordt er al een schuldenstop van kracht.
- Amsterdam sluit zich aan bij het convenant Schuldenrust van de NVVK.

- Amsterdam past bij het innen van gemeentelijke belastingen en heffingen een sociaal kwijtscheldings- en incassobeleid toe om problematische schulden te voorkomen. Hierbij hanteert Amsterdam het principe: Eén schuldenaar, één regisseur.

Eenzaamheid

De groeiende individualisatie raakt ook de Amsterdammers, waardoor jong en oud zich in steeds grotere mate eenzaam voelen. In een drukke stad als Amsterdam, waar van alles te doen en te beleven is, voelen steeds meer mensen zich eenzaam. De ChristenUnie gelooft dat de mens floreert in contact met elkaar. Daarom willen we eenzaamheid aanpakken door te kijken naar elkaar.

De ChristenUnie staat op voor een Amsterdam dat:

- **De Gemeente Amsterdam ondersteunt buurtcentra waar mensen samenkomen voor een luisterend oor.** Het verenigingsleven is belangrijk voor verbinding in de samenleving, dit helpt betekenisvolle sociale contacten te leggen. Dat geldt ook voor kerken die zich openstellen om mensen een luisterend oor te bieden en een plek te vormen waar men komen mag zoals men is. Belangrijk is om aan te sluiten bij wat verschillende groepen mensen nodig hebben, bv jongeren, ouderen, mensen met een ggz-aandoening. De gemeente maakt dit financieel mede mogelijk en/of neemt drempels weg waar dat nodig is.
- **De Gemeente Amsterdam werkt eraan mee dat het aantal eenzame en radeloze zelfdodingen omlaag gaat.** We financieren trainingen om het gesprek makkelijker aan te gaan en geven aandacht aan suïcidepreventie in het onderwijs. De ChristenUnie vindt dat gemeenschappen een preventieve rol hebben. Daarom moet de gemeente gemeenschappen ondersteunen en eventueel handvatten bieden om deze problematiek bespreekbaar te maken.

Mensen met een beperking

Belangrijk is om op een andere manier te kijken naar ziekte en beperking. De zienswijze vanuit Positieve Gezondheid is dat er gekeken wordt naar wat wél kan, naar wat ons veerkracht geeft en hoe we een betekenisvol leven kunnen leven. Dit geeft ruimte om mee te kunnen doen in de samenleving en van betekenis te zijn voor de ander.

De ChristenUnie staat op voor een Amsterdam dat:

- **Mensen met een beperking optimaal worden ontzorgt** in de aanvragen voor PGB, hulpmiddelen en thuishulpfaciliteiten. Ziek of beperkt zijn is geen keuze.
- **Sport en recreatie mogelijk maakt voor iedereen:** De Gemeente Amsterdam actief zoekt naar mogelijkheden om kinderen en jongeren met een beperking te laten sporten en deelnemen aan recreatieve activiteiten
- **Toegankelijke voorzieningen garandeert:** Ervoor zorgt dat gemeentelijke gebouwen, voorzieningen en het openbaar vervoer goed toegankelijk zijn voor alle inwoners, inclusief mensen met een beperking, en dat ook digitale diensten volledig bereikbaar zijn
- **Een inclusieve openbare ruimte creëert:** De openbare ruimte en het openbaar vervoer zijn zo ingericht dat mensen met een beperking zich er thuis voelen en zelfstandig kunnen bewegen. Dit omvat onder andere voldoende openbare toiletten, bijvoorbeeld door gemeentelijke toiletten open te stellen en afspraken te maken met horeca en ondernemers
- **De lokale inclusie-agenda doorontwikkelt:** Blijft werken aan een doorontwikkelde lokale inclusie-agenda, zodat alle inwoners volledig kunnen deelnemen aan de samenleving, in samenwerking met verenigingen, belangenorganisaties en betrokken inwoners
- **Evenementen voor iedereen toegankelijk maakt:** Ervoor zorgt dat (gemeentelijke) evenementen toegankelijk zijn voor bezoekers met een beperking, zodat iedereen mee kan doen.

Mensen met afstand tot de arbeidsmarkt.

Iedere Amsterdammer heeft talenten en verdient de kans om mee te doen. Voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt is het vaak moeilijk om een plek te vinden die past bij hun

mogelijkheden. De ChristenUnie vindt dat werk niet alleen inkomen geeft, maar ook waardigheid, structuur en sociale verbondenheid. Daarom zetten wij ons in voor een stad waar iedereen naar vermogen kan bijdragen.

De ChristenUnie staat op voor een Amsterdam dat:

- **Werkgevers stimuleert en ondersteunt om banen te creëren** voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, onder meer via social return, loonkostensubsidie en jobcoaching.
- Samenwerkt met maatschappelijke ondernemingen, kerken en initiatieven die zich **inzetten voor werk en dagbesteding**, zodat meer mensen kunnen meedoen.
- Inzet op duurzame trajecten waarbij niet alleen gekeken wordt naar werk, maar ook naar **scholing, begeleiding en de persoonlijke situatie van mensen**.
- Zich als gemeente opstelt als **goede werkgever voor mensen met een arbeidsbeperking of afstand tot de arbeidsmarkt** zelf kansen te bieden binnen de eigen organisatie.
- Zich als gemeente opstelt als een **goede opdrachtgever door bij inkoop en aanbesteding** voorkeur te geven aan organisaties die actief ruimte bieden voor mensen met een arbeidsbeperking of afstand tot de arbeidsmarkt.

Hoofdstuk 4.

Een barmhartig Amsterdam

Een thuis voor dak- en thuislozen

De gemeente heeft de verplichting mensen die door wat voor oorzaak dan ook geen dak boven het hoofd hebben, of thuis in onveilige situaties leven, opvang te bieden. Opvang heeft als doel te voorzien in basisbehoeften, mensen tot rust te laten komen en vervolgens te begeleiden naar noodzakelijke hulp en uiteindelijk weer naar zelfstandigheid. In Amsterdam is er een groeiende zorg over het toenemende aantal dakloze gezinnen. In de periode van juli 2023 tot juli 2024 zochten 188 gezinnen met kinderen noodopvang, maar de werkelijke cijfers liggen vermoedelijk hoger vanwege verborgen dakloosheid.

De ChristenUnie staat op voor een Amsterdam dat:

- **Voldoende en adequate opvang biedt voor dak- en thuislozen.** Niemand in Amsterdam slaapt buiten zijn of haar wil op straat.
- **Daarnaast voldoende plekken beschikbaar houdt** voor mensen die intramurale zorg nodig hebben met een complexe hulpvraag.
- **Jongeren, vrouwen en gezinnen niet opneemt in de reguliere daklozenopvang.** Maar in een locatie waar veilige en goede opvang geboden kan worden.
- **Zorgt voor (eventueel tijdelijke) woonvormen voor mensen met een acute woonbehoefte**, bijvoorbeeld door scheiding of schulden. Dit kan bijvoorbeeld door inzet van mobiele woningen en door samen te werken met woningcorporaties om te onderzoeken wat zij hierin kunnen betekenen.
- **Voorkomt dat gezinnen op straat belanden door het bieden van tijdelijke woonvormen**, snelle toegang tot sociale huur, begeleiding bij schulden of scheiding, en door de kracht van kerken en buurtinitiatieven in te zetten om gezinnen te ondersteunen.

Warm welkom voor hen die bescherming nodig hebben

Iedereen heeft een plek nodig waar je veilig bent en gezien wordt, waar je tot rust kunt komen. Daarom vindt de ChristenUnie het belangrijk dat de Gemeente Amsterdam haar verantwoordelijkheid neemt in de opvang van asielzoekers en vluchtelingen. We zijn reëel over migratie: we leveren voldoende plaatsen voor de opvang van vluchtelingen in nood. We zijn altijd een land geweest van vrijheid, verantwoordelijkheid en recht.

De ChristenUnie staat op voor een Amsterdam dat:

- **Verantwoord huisvest voor statushouders:** De gemeente neemt haar verantwoordelijkheid voor het, verspreid over de wijken, huisvesten van statushouders. Hierin stemmen we ook af met de regiogemeenten. De inwoners worden goed en tijdig geïnformeerd over veranderingen in omvang, locatie of doelgroep van de opvang.
- **Een plek voor kinderen:** we zorgen dat kinderen een kansrijke start maken door zo snel mogelijk samen te kunnen sporten of deelnemen aan cultuur, en naar school kunnen. Dat geeft hoop en stabiliteit.
- **Inburgering en werk vergemakkelijkt:** Werk en inburgeren makkelijk gemaakt wordt door avondlessen, flexibele schooltijden en contact tussen werkgever en taalschool. Inburgeren gaat verder dan taal en werk. Het gaat ook over onderdeel worden en voelen van de samenleving. Via beleid wordt hier ook toe aangemoedigd.
- **Taal en participatie stimuleert:** Taal verbindt en we stimuleren iedereen om de Nederlandse taal te leren, werkervaring of vrijwilligerswerk te doen. We verwachten van nieuwkomers dat ze zich daarvoor inzetten en zo snel als mogelijk een onderdeel van de samenleving worden.
- **Samenwerking met maatschappelijke initiatieven ondersteunt:** Activiteiten vanuit de samenleving, zoals maatjes/buddyprojecten die taal en participatie van nieuwkomers bevorderen, worden omarmd. We werken dan ook nauw samen in een netwerk met andere

partijen in de stad: het COA, Vluchtelingenwerk, maar ook lokale vluchtelingenorganisaties als Buddy to Buddy.

- **Vroegtijdige begeleiding biedt:** Er komen Meedoen-balies bij het COA, we stellen al vroeg een PIP (Plan Inburgering en Participatie) op, en starten met de brede intake zodra de koppeling met de gemeente er is.
- **Toegankelijke informatie en ondersteuning garandeert:** Er is een inloopspreekuur bij de gemeente voor iedereen met vragen (asielzoekers, statushouders, ondernemers en buurtbewoners). De gemeente faciliteert ondernemers, werkgevers, vrijwilligersorganisaties in de bureaucratie rondom het verstrekken van werk.

Menselijke hulp voor ongedocumenteerden

De problematiek van ongedocumenteerden is heel zichtbaar in Amsterdam. Voor hun primaire levensbehoeften zijn ze afhankelijk van maatschappelijke organisaties en kerkelijke initiatieven als het Wereldhuis en de Nieuwe Stad. Onder de ongedocumenteerden zijn veel kinderen, zij komen hier met hun ouders, bouwen een leven op en komen er in de puberteit achter dat ze niet bestaan en kunnen ze niet inschrijven op vervolgonderwijs. Ze zijn vatbaar voor mensenhandel, uitbuiting en criminaliteit.

De ChristenUnie vindt dat er een actief preventiebeleid moet worden opgezet, door uitgeprocedeerde asielzoekers te ondersteunen bij terugkeer. Wonen en werken in de illegaliteit moet onaantrekkelijk zijn. Amsterdam biedt ongedocumenteerden die niet terug kunnen naar het land van herkomst een menswaardig bestaan. Dat geldt ook voor staatlozen. Vaak ligt het nationaliteitsbeleid van landen van herkomst er aan ten grondslag en groeien kinderen van jongs af aan op zonder juridische status. Een staatloze kan Nederland niet verlaten en kan vaak geen gebruik maken van zijn rechten en voorzieningen.

De ChristenUnie staat op voor een Amsterdam dat:

- **Arbeidsuitbuiting stevig aanpakt:** De Gemeente Amsterdam blijft arbeidsuitbuiting en mensenhandel in kaart brengen en bestraft dwang, onderbetaling, misleiding en andere mensonterende omstandigheden bij werkgevers en uitzendbureaus.
- **24-uurs opvang biedt voor ongedocumenteerden:** Amsterdam moet 24-uurs opvang bieden en zich binnen die opvang richten op een duurzaam perspectief voor ongedocumenteerden, dat kan zijn terugkeer of alsnog recht op verblijf in Nederland.
- **Maatschappelijke initiatieven ondersteunt:** Amsterdam blijft maatschappelijke initiatieven die ongedocumenteerden opvangen en zich richten op een toekomstperspectief steunen; succesvolle terugkeer naar het land van herkomst of recht op verblijf.
- **Aandacht heeft voor multiproblematiek:** Op de opvanglocaties is aandacht voor multiproblematiek, psychische kwetsbaarheid en informatie over de regeling voor gefinancierde zorg.
- **Kansen geeft aan ongedocumenteerde jongeren:** De gemeente biedt ongedocumenteerde jongeren kansen om zich te ontwikkelen via onderwijs, stage, sport en helpt hen bij terugkeer als dat mogelijk is.
- **Staatloosheid actief onderzoekt:** Alle staatloze gevallen die bekendstaan als 'nationaliteit onbekend' worden actief bekeken of het mogelijk is om aangemerkt te worden als staatloos zodat men meer rechten kan verkrijgen.
- **Erkenning van kinderen mogelijk maakt:** Amsterdam onderzoekt obstakels voor mensen zonder verblijfsvergunning om hun kind wettelijk te erkennen. In veel gevallen wordt verschillend omgegaan met bewijslast, Amsterdam kan hier een centrale rol in spelen door aandacht te vragen voor knelpunten.
- **Aandacht heeft voor draagvlak in de buurt en overlastsituaties tegengaat.**

Bescherming en hulp bij onvrijwillige seksverkoop & mensenhandel

Mensenhandel betekent per definitie het uitbuiten van mensen en het zien van de mens als een product. Daarbij wordt door sommigen dwang, misleiding, machtsmisbruik of misbruik van een kwetsbare positie gebruikt voor persoonlijk gewin. Of het nu gaat om seksuele uitbuiting, arbeidsuitbuiting of criminele uitbuiting, de ChristenUnie wil dat mensenhandel stopt. Een mens is namelijk geen product. De ChristenUnie wil dat onze gemeente zich, in samenwerking met andere gemeenten in de regio, actief inzet voor beleid tegen deze ernstige en complexe vorm van criminaliteit. Op die manier voorkomen we een waterbedeffect tussen gemeenten en zijn we beter in staat mensenhandel te voorkomen, te signaleren en aan te pakken.

De ChristenUnie staat op voor een Amsterdam dat:

- **Intensief toeziet op mensenhandel:** Toezicht en handhaving op mensenhandel en uitbuiting in de (illegale) seksindustrie worden geïntensiveerd, zodat uitbuiting sneller wordt opgespoord en aangepakt.
- **Een aandachtsfunctionaris mensenhandel aanstelt:** Deze functionaris kent de bestuurlijke mogelijkheden om te signaleren en op te treden, weet waar slachtoffers terecht kunnen en treedt ook publiek op om bewustwording te vergroten en Amsterdammers toe te rusten om signalen te herkennen en te melden.
- **Altijd opvang en begeleiding biedt:** Ieder slachtoffer van mensenhandel, ook wie ongedocumenteerd is, kan terecht bij de gemeente voor opvang en begeleiding, ook zonder aangifte te doen.
- **Arbeidsmigranten beschermt:** De gemeente verspreidt informatiepakketten in de eigen taal van arbeidsmigranten, met uitleg over rechten, plichten en de mogelijkheden om misstanden te melden en hulp in te roepen.
- **De Week tegen Mensenhandel voortzet en uitbreidt:** Deze week, geïntroduceerd door de ChristenUnie in 2018–2022, krijgt een vervolg met extra activiteiten op scholen om jongeren bewust en weerbaar te maken tegen mensenhandel.
- **Internationaal waarschuwt voor uitbuiting:** In samenwerking met bronlanden, bijvoorbeeld in Oost-Europa, voert Amsterdam een informatiecampagne om mensen te waarschuwen voor de risico's van (seksuele) uitbuiting en ontmoedigt hen om naar Amsterdam te komen.
- **Voorlichting aan prostituees biedt:** Prostituees krijgen voorlichting over signalen van mensenhandel, zodat zij die kunnen herkennen en melden.
- **Veilige opvang garandeert:** De gemeente zorgt voor veilige en adequate opvang voor slachtoffers van mensenhandelaren.
- **Een streng zorg- en handhavingssysteem invoert:** De zorgplicht wordt zo ingericht dat er geen belangenconflict meer bestaat tussen winstoptimalisatie en het tegengaan van mensenhandel. Er komt een *one-strike-you're-out*-beleid: bij misstanden wordt een pand definitief onttrokken aan prostitutie en krijgt het een nieuwe bestemming, bijvoorbeeld wonen.
- **Zelfstandig werkende prostituees vergunningplichtig maakt:** Om misstanden te voorkomen worden ook thuiswerkende prostituees onder het vergunningstelsel gebracht.
- **Weerbaarheid in de online wereld versterkt:** Omdat veel uitbuiting en seksuele intimidatie tegenwoordig online begint, worden ouders, opvoedprofessionals en hulpverleners beter getraind, en leren jongeren hoe ze met elkaar en met digitale grenzen verantwoord omgaan.

Prostitutie: ruimte voor waardigheid en perspectief

In Amsterdam is het dat het systeem van prostitutie in Amsterdam veelal gebaseerd op uitbuiting, gebrokenheid en destructie, genormaliseerd onder de propagerende term van vrijheid en sekswerk. Prostitutie wordt in het maatschappelijke en politieke debat vaak voorgesteld als een vrije keuze of een beroep zoals elk ander. Maar in de realiteit is seksverkoop zelden een vrije keuze. De reden dat mensen overgaan tot seksverkoop komt vaak voort uit niet opgeloste problematiek. Zo is het veelal het gevolg van armoede, trauma, dwang of een gebrek aan alternatieven. Het idee dat prostitutie vrijheid vertegenwoordigt, is dan ook een misverstand. Daarnaast leidt de normalisatie van prostitutie er toe dat seksuele relaties gedevalueerd worden. De normalisatie van seksverkoop leidt tot een mensbeeld waarbij vrouwen en mannen tot objecten en relaties tot transacties worden gedevalueerd.

Veel bezoekers en inwoners van Amsterdam leven in de illusie dat het huidige beleid er voor zorgt dat er in Amsterdam geen sprake is van mensenhandel en uitbuiting door de aanwezigheid van ramen. Dit is echter niet het geval. Het beleid leidt niet tot meer veiligheid, minder uitbuiting, meer zelfbeschikking, minder mensenhandel en minder uitbuiting. Het heeft enkel de plaats van uitbuiting en mensenhandel verplaatst en de druk op prostituees om de illusie op te houden verhoogt. Deze illusie wordt niet alleen verkocht aan inwoners, maar ook aan toeristen. Achter de ramen en seksclubs gaat nog steeds een grote wereld van mensenhandel en uitbuiting schuil. Het vrije en gereguleerde seksverkoopbeleid in Amsterdam heeft dan ook gefaald en heeft niet geleid tot oplossingen, maar geleid tot geraffineerde window dressing waarbij. Het verder normaliseren en verder meegaan in deze windowdressing, zorgt er voor dat de koop van seks versterkt wordt en de vraag naar kwetsbare vrouwen en mannen wordt verhoogt. Dit zien we dagelijks in onze stad door de hoeveelheid goedkope overlastgevende toeristen die door deze illusie naar Amsterdam trekken.

De ChristenUnie staat op voor een Amsterdam dat:

- **Valse beloftes tegengaat:** Het voorkomen dat raamprostitutie in Amsterdam een “mooie” belofte is voor vrouwen uit Oost-Europa, Midden-Amerika of andere landen om aan de economische behoefte (van hun familie) te voldoen.
- **Seks uit het straatbeeld haalt:** Het verdwijnen van marketingsmogelijkheden voor seksclubs en bordelen door de zichtbaarheid van etalages van seksverkoop uit het straatbeeld te verbannen.
- **Lobbyt voor een ander wettelijk kader:** Een Amsterdam dat via VNG en G4 gremia lobbyt voor het wijzigen van prostitutiewetgeving, zodat het succesvolle Noorse Model in Nederland wordt geïmplementeerd en zodoende de problematiek in Amsterdam vermindert.
- **Uitstappers ondersteunt:** Uitstappende prostituees worden ondersteund om een ander leven op te bouwen. De gemeente speelt daarin een actieve rol, door het wegnemen van drempels, het subsidiëren van maatschappelijke organisaties, faciliteren van huisvesting en het openstellen van mogelijkheden tot (bijzondere) bijstand voor prostituees om het inkomensgat te overbruggen.
- **Begeleiding naar ander werk regelt:** Uitstappende prostituees krijgen de mogelijkheid om middels het regionaal werkcentrum begeleiding te krijgen naar ander werk.
- **Schulden en afhankelijkheid voorkomt:** Prostituees die in Amsterdam willen starten volgen een verplichte e-learning cursus over administratieve en fiscale rechten en plichten, om te voorkomen dat ze door onwetendheid in financiële problemen terecht komen en niet vrij zijn uit de prostitutie te stappen vanwege hoge schulden.
- **Luistert naar ongehoorde stemmen:** Bij beleidsvorming op gebied van prostitutie hegt de gemeente meer waarde toe aan het contact met de ongehoorde seksverkopers, en haar vertegenwoordigers (bijvoorbeeld hulpverleningsorganisaties), die media en overheid mijden.

- **Overlast en problematiek echt oplost:** Het oplossen van overlast van prostitutie en de bijkomende problematiek, in plaats van het verplaatsen van prostitutie naar een ander stadsdeel. Mocht verplaatsen uit de binnenstad toch noodzakelijk blijken, dan wordt er ook ruimte gereserveerd voor alle maatschappelijke partners wier maatschappelijke werkzaamheden samenhangen met prostitutie, zodat hulp onverstoord kan doorgaan.
- **Bezoekers bewust maakt:** Een actieve bewustwordingscampagne onder bezoekers van Amsterdam over de achterliggende problematieken rondom de gedoogde seksverkoop in de stad.
- **Structureel toezicht organiseert:** Prostitutiecontrole en controle door de GGD vinden structureel plaats en de gemeente zorgt ervoor dat alle sekswerkers op de hoogte zijn van neutrale, veilige en toegankelijke zorg. Vergunde clubs zijn verplicht zorgprofessionals toe te laten.
- **Illegale prostitutie tegengaat:** Er komt extra toezicht op illegale prostitutie in hotels en woonbuurten. De gemeente handhaaft door indien nodig te sluiten. Hotels krijgen de plicht misstanden te melden.
- **Geen Erotisch Centrum financiert:** De gemeente stopt met de ontwikkeling van het Erotisch Centrum. Het financieren van ruimte voor betaalde seks is géén gemeentelijke taak.

Verslaving: van gebrokenheid naar verbinding

Verslaving wordt vaak gezien als een resultaat van een persoonlijke keuze, maar in werkelijkheid ontstaat deze vaak uit eenzaamheid, trauma en sociale ongelijkheid. Verslaving houdt mensen gevangen in afhankelijkheid en gebrokenheid. Verslaving is een destructief patroon en versterkt andere destructieve patronen. Hierdoor beperkt het mensen hun persoonlijke groei, in verbinding met anderen.

De ChristenUnie staat op voor een Amsterdam dat:

- **Het gebruik van destructieve middelen denormaliseert:** Het denormaliseren van gebruik van ellende extracten, zoals cocaïne, heroïne, mdma en designer drugs. Extra aandacht wordt hieraan gegeven tijdens festivals en in het uitgaansleven.
- **Het gesprek over verslaving normaliseert:** Het normaliseren van het gesprek over verslavingen met een specifieke aandacht voor de destructieve gevolgen van “sociaal geaccepteerde” verslavingen.
- **Herstelprogramma’s toegankelijk maakt:** Het normaliseren van het meedoen aan herstelprogramma’s om los te komen van verslaving en het inkopen herstelprogramma’s om los te komen van verslaving.
- **Inclusieve sociale netwerken bevordert:** Het bevorderen van inclusieve sociale netwerken en het (h)erkennen van gebrokenheid.
- **Jeugdpreventie herijkt volgens bewezen modellen:** Het herijken van het jeugdverslaving preventiemodel in navolging van het IJslandse preventiemodel. Namelijk het creëren van een positieve leefomgeving, waarin jongeren gezond, veilig en kansrijk kunnen opgroeien in samenwerking met sterke gemeenschappen.

Hoofdstuk 5.

Een Amsterdams (t)huis voor jong en oud

Doorbouwen aan jouw

Je thuis voelen in onze stad, dat is waar de ChristenUnie Amsterdam op inzet. Iedereen heeft een plek nodig waar je veilig bent en gezien wordt, waar je tot rust kunt komen. En dan gaat het om meer dan alleen een dak boven je hoofd, dan gaat het om geborgenheid. Dat ontstaat wanneer mensen elkaar kennen doordat ze elkaar tegenkomen. We bouwen daarom geen huizen, maar gemeenschappen, waar mensen er kunnen zijn voor elkaar, en waar iedereen zich gekend weet. We maken woning-splitsing beperkt en halen onnodige barrières weg voor woongemeenschappen. Zo versterken we verbondenheid, bestrijden we eenzaamheid en blijft Amsterdam een stad waar iedereen zich gekend weet. Verder vinden we het belangrijk dat sociale voorzieningen, zoals scholen, zorg en sport meegroeien met het aantal mensen in een wijk. Zo blijft Amsterdam voor iedereen leefbaar.

Door de wooncrisis staat dit voor veel Amsterdammers onder druk. Schoonmakers, horecapersoneel, leraren, politiemensen en andere professionals kunnen geen woning vinden in Amsterdam en trekken de stad uit. De wachtlijsten voor sociale huurwoningen zijn lang, waardoor bijvoorbeeld jongeren tot hun dertigste bij hun ouders moeten blijven wonen of gezinnen met kinderen klem zitten in tweekamerwoningen. Voor hen, en vele anderen, is er op dit moment geen woning. Er zijn te veel mensen die door omstandigheden dakloos raken. Ook de prijzen van vrije sector huur- en koopwoningen stijgen de pan uit. Het erfpachtbeleid van de gemeente draagt bij aan de mate waarin wonen betaalbaar is in Amsterdam. Daarom moeten we ons inzetten en onze verantwoordelijkheid nemen om voldoende woonruimte te voorzien.

Wij vinden dat woningbouw zorgvuldig moet plaatsvinden binnen de groenblauwe structuur van Amsterdam, waarbij het groen en water worden beschermd en versterkt. Wonen in de stad mag nooit ten koste gaan van waardevolle natuur en ruimte voor recreatie en ontspanning. Bij nieuwe bouwplannen onderzoeken we daarom altijd hoe we kunnen bijdragen aan een gezonde, natuurinclusieve leefomgeving, zodat mens en natuur samen kunnen groeien.

De ChristenUnie staat op voor een Amsterdam dat:

- **Inzet voor een actief grondbeleid**, zodat we maximaal invloed hebben op de snelheid en het programma voor wonen en werken. De baten van de gemeente zijn hierin ondergeschikt aan het beperken van kosten voor inwoners.
- **Ruimte biedt aan alle ruimte aan wooncorporaties en collectief particulier opdrachtgeverschap**. Zo ontstaan er buurtjes met karakter. Per gebiedsontwikkeling wordt bekeken of een Knarrenhof of een jongerenproject kansrijk is. De gemeente gaat onderzoeken hoe zij het best geholpen kunnen worden.
- **Doorstroming in eigen wijk stimuleert**: Veel mensen willen graag in hun eigen wijk doorstromen naar een huis dat past bij hun levensfase. Ook in bestaande wijken kunnen daarom woningen toegevoegd worden. Er komt een stadsscan om te kijken waar dat het beste kan, met behoud van groen, kerken en ontmoetingsplekken.
- **Inclusieve wooninitiatieven ondersteunt**: Wooninitiatieven waar mensen met en zonder (psychische) hulpvraag samenwonen ondersteunen we. Ook voor mensen die moeite hebben met het vinden van hun plek in de samenleving bouwen we samen met zorgpartners zogenoemde 'Paradijsvogel Woningen'. Daar kunnen zij grotendeels zelfstandig wonen, maar is begeleiding en hulp altijd dichtbij.
- **Levensloopbestendig bouwt**: Met ontwikkelaars worden afspraken gemaakt over de bouw van levensloopbestendige woningen. Waar de gemeente grondposities heeft stuurt zij op de programmering, zodat deze woningen voldoende worden gebouwd. Dit maakt doorstroming mogelijk.

- **Inzet voor de realisatie van meer gezinswoningen**, met een sterke focus op sociale huur en middenhuur. Om dit te bereiken gaat de gemeente in gesprek met het Rijk over manieren om investeringen in betaalbare woningen in stedelijke gebieden aantrekkelijker te maken voor investeerders
- **Woningbouwambitie realiseert**: We hebben tot doel om per jaar 7.500 nieuwe woningen te bouwen in 4 jaar. Het doel is om in alle stadsdelen woningen te bouwen.
- **Herbestemming erotisch centrum**: De beoogde locaties voor een erotisch centrum (Groene Zoom, Europaboulevard en Docklandsplot) worden bestemd voor woningbouw.
- **Huurders beschermt**: De gemeente maakt afspraken met woningcorporaties en verhuurders zodat inwoners niet de dupe worden van vernieuwbouw of renovatie. Ook bevordert de gemeente woningcorporaties om financiële drempels voor huurders te verkleinen om kleiner te gaan wonen.
- **Ontwikkelingen monitort en regels vereenvoudigt**: De gemeente laat onafhankelijk jaarlijks monitoren of de regels van de gemeente ontwikkelingen van woonmogelijkheden in de weg staat, en zet in op het verkorten van de meldplicht van leegstand van woningen en bedrijfspanden van 6 naar 3 maanden.
- **Inzet op passend wonen**: Er wordt actief samengewerkt met woningbezitters die kleiner willen en kunnen wonen, om verhuur van een gedeelte van de woning aantrekkelijker te maken.
- **Onrechtmatige huurcontracten voorkomt**: De gemeente zet sterker in op preventie op onrechtmatige huurcontracten, specifiek bij risicogroepen.

Betaalbaar & Duurzaam wonen

We willen dat wonen weer betaalbaar wordt voor iedereen. Daarom zorgen we dat minstens twee derde van de nieuw te bouwen huizen betaalbaar is, waaronder 40 procent sociale huur. Er wordt rekening gehouden met zaken zoals lokaal klimaat, voldoende schaduw door bomen, tegengaan van verstening en stedelijke oververhitting. Inpassen van verkoelende maatregelen wordt de standaard werkwijze. We willen dat nieuwbouwwoningen niet alleen energiezuinig zijn, maar ook duurzaam gebouwd worden. Daarom werken we mee aan een nieuwe Europese rekenmethode die kijkt naar de totale impact van een woning: van de CO₂- uitstoot van de gebruikte bouwmaterialen tot het energieverbruik en de energieopwekking per uur. Wie kiest voor herbruikbare (circulaire) of biobased materialen, zoals duurzaam hout of hennep, wordt daarvoor beloond. Zo stimuleren we innovatief bouwen: klimaatbestendig, natuurinclusief en kostenefficiënt.

De ChristenUnie staat op voor een Amsterdam dat:

- **Bouwen doen we voor iedereen**. We zorgen voor een gezonde mix van goedkope en duurdere woningen, dat aansluit bij de woonwensen van onze stad. We kiezen voor Amsterdam waar in de toekomst per wijk een verdeling in de woningvoorraad is van 40% goedkoop, 30% middelduur, 15% duur en 15% voor seniorenwoningen. Van deze woningen valt meer dan de helft bij aankoop of doorverkoop in het betaalbare segment.
- **Flexibeler gebruik**: Het wordt makkelijker gemaakt om bedrijfsruimtes om te bouwen naar woonruimtes.
- Inzet op meer **betaalbare studentenkamers**
- **Studentenhuisvesters worden verleid om bestaande gebouwen te verduurzamen** en bovenal de mogelijkheden tot samenleven met mede studenten (door kamerverhuur) te vergroten. Op deze wijze wordt samenleven bevorderd.
- **Wijkscans inzet bij (her)ontwikkeling**: Bij (her)ontwikkeling in een bestaande wijk wordt een wijkscan gemaakt om de bestaande percentages goedkoop, middelduur, en duur vast te stellen. De (her)ontwikkeling is dienstbaar aan het streven om bovenstaande principes te borgen.
- **Ruimte biedt aan woningcorporaties**: We geven ruimte aan woningcorporaties zodat er een goede mix ontstaat in het woningaanbod.
- **Speculatie en leegstand tegengaat**: dit betekent dat woningen die worden gekocht ook bewoond moeten worden door de eigenaar, zodat speculatie en leegstand worden

tegegaan en woningen beschikbaar blijven voor Amsterdammers die er echt willen wonen.

- **Winst uit grondontwikkeling terug laat vloeien:** Het inzetten voor het vastleggen van een meerwaardebeding bij grondverkoop, zodat de winst uit grondontwikkeling ook terugvloeit naar de gemeenschap en kan worden geïnvesteerd in betaalbare woningen en sociale voorzieningen.
- **Wonen voor iedereen mogelijk maakt:** Mogelijk maken dat voor iedereen, ongeacht inkomen Woningbezit in Amsterdam mogelijk zou kunnen zijn. (Alleen rijk zijn om een woning te bezitten)
- **Duurzaam bouwen stimuleert:** Duurzaam en DUURzaam, Amsterdam wordt de koploper als het gaat om duurzame bouw.
- **De (vrijwillige) bestuurders van de talrijke VVE's in de stad actief helpen en ontzorgen,** ook met het verduurzamen van de panden.

Ruimte van ons allemaal

Bij nieuwe woningbouwprojecten reserveren we vanaf het begin ruimte voor ontmoeting: kerken, buurthuizen, verenigingsgebouwen en maatschappelijk vastgoed zoals huisarts- en hulpverleningspraktijken. Deze gebouwen worden waar mogelijk gerealiseerd in combinatie met woningbouw. Deze voorzieningen zijn onmisbaar voor een sterke, verbonden samenleving. Om de effectieve woonruimte groot te blijven houden worden deze ruimtes waar mogelijk gerealiseerd in combinatie met woningbouw. Daarnaast reserveren we bij woningbouw en gebiedsontwikkeling bewust ruimte voor nog onbekende toekomstige ontwikkelingen en initiatieven. De kennis van nu is namelijk niet alleszeggend; Bij de planning van projecten worden de wensen en behoeften naar gemeenschapszin van toekomstige bewoners vaak onvoldoende meegenomen. Ook houden we op die manier ruimte open voor nieuwe inzichten en innovatieve ideeën die zich in de toekomst kunnen aandienen. Zo waarborgen we flexibiliteit, leefbaarheid en toekomstbestendigheid, ook voor komende generaties.

We zetten de volgende generatie centraal in onze keuzes voor de inrichting van de stad. Een groene omgeving met voldoende ruimte om te ontdekken, ontmoeten, sporten en spelen is essentieel voor de ontwikkeling van kinderen en volwassenen. Daarom versterken we buurten met genoeg ontmoetingsplekken zoals speeltuinen, buurttuinen en hangplekken voor jongeren. Ook wordt op een tijdig moment nagedacht over de brede infrastructuur zoals: vervoer, energie, natuur, recreatie, waterberging en riool.

De ChristenUnie staat op voor een Amsterdam dat:

- **Ruimte reserveren voor ontmoeting:** zoals kerken, buurthuizen, verenigingsgebouwen en maatschappelijk vastgoed (huisartsen, hulpverlening, onderwijs).
- **Een gedegen planning en samenwerking met ketenpartners toepast,** zodat er rekening wordt gehouden met de brede infrastructuur ten opzichte van vervoer, energie, natuur, recreatie, waterberging en riool.
- Ruimte reserveren voor welzijn en ondersteuning in de wijk.
- **Flexibiliteit toepast in gebiedsontwikkeling** door ruimte te houden voor toekomstige, nog onbekende initiatieven en ontwikkelingen of onvoorziene zaken.
- **Voldoende ontmoetingsplekken heeft in wijken,** zoals speeltuinen, buurttuinen en hangplekken voor jongeren, waar aandacht is voor rolstoeltoegankelijke speeltuinen, circulair straatmeubilair en waar mogelijk steen vervangen door groen.
- **Buurtinitiatieven ondersteunt** om mee te helpen aan vergroening en het mooier maken van de leefomgeving.
- **De openbare ruimte wordt toegankelijk ingericht,** met voldoende rustplekken.
- **Gemeenschapsbeheer van groen bevordert:** Het bevorderen van het in (gezamenlijk) onderhoud nemen door inwoners/maatschappelijke organisaties/scholen en of bedrijven van (snipper)groen.

Samen wonen in gemeenschappen

De ChristenUnie wil dat de Gemeente Amsterdam de komende periode fors gaat investeren in (aangepaste) woningen en gemeenschappelijke woonvormen voor hen die graag samen willen wonen. Dit kunnen ouderen zijn, mensen die eenzaam zijn of in een moeilijke periode in het leven zitten door bijvoorbeeld een echtscheiding, onverwachte zwangerschap, door depressie of schulden, of mensen die uit de prostitutie willen stappen en daar tijdelijk extra support voor nodig hebben.

De ChristenUnie staat op voor een Amsterdam dat:

- Ruimte biedt voor gezamenlijke woonvormen: Bij nieuwbouw- of transformatieprojecten (zoals het Hamerkwartier Gebied) wordt vooraf ook gekeken of er vanuit de wijk behoefte is aan ruimte voor gezamenlijke woonvormen, bijvoorbeeld voor woongemeenschappen.
- **Blijvend infrastructuur reserveert:** Bij transformatieprojecten worden organisaties met een sterke locatiegebonden identiteit (bijvoorbeeld buurtkerken) inclusief betrokken en wordt blijvend ruimte gereserveerd voor het behoud van de netwerken voor deze lokale gemeenschappen.
- **Ouderen, zorg en wonen bevordert:** De gemeente moet onderzoeken op welke manier ouderen geclusterd kunnen wonen, bijvoorbeeld voor de ontwikkeling van nieuwe woongebieden. Belemmerende landelijke regelgeving stelt de gemeente in een lobby aan de kaak bij het kabinet, te denken valt aan de individueel ingerichte wmo-voorzieningen zoals maaltijdprojecten.
- **Leegstand tegengaat:** Leegstaand gemeente vastgoed wordt in samenspraak met de gemeente beschikbaar gesteld als startup co-working spaces die met behulp van collectieve huurovereenkomsten aantrekkelijk zijn voor startups, oefenruimtes voor muzikanten, ateliers voor kunstenaars, maatschappelijke organisaties of de doorstroom van statushouders of andere kwetsbare groepen. Daar waar het vastgoed geschikt is voor transformatie naar woonzorgprojecten moet de gemeente dit toestaan, de opbrengst van de verkoop kan dan gebruikt worden voor het onderhoud en de verduurzaming van het resterende vastgoed.
- **Gemeente Vastgoed wordt opengesteld voor gebruik door geloofsgemeenschappen:** Gemeente Amsterdam gaat actief in gesprek en aan de slag om samen met geloofsgemeenschappen het ruimtekort op te lossen.

Erfpacht

Gelukkig hebben veel Amsterdammers gebruikgemaakt van de regeling om hun erfpacht onder gunstige voorwaarden eeuwigdurend af te kopen. Toch zijn er nog veel bewoners die vanwege het ingewikkelde stelsel of onwetendheid de boot hebben gemist. De ChristenUnie wil dat we coulant zijn en iedereen gelijk behandelen. Iedereen moet de mogelijkheid hebben om onder de oude gunstige voorwaarden de erfpacht af te kopen. Te meer daar de gemeente in het hele overstapproces meermaals steken heeft laten vallen, onder meer in de communicatie. De ChristenUnie blijft daarnaast voorstander van eigendom boven erfpacht en vindt dat het afgeschaft moet worden.

Hoofdstuk 6.

Kunst, cultuur en sport

Kunst, Cultuur en Talentontwikkeling

Kunst en cultuur vormen de ziel van Amsterdam. Ze bieden ontspanning, verdieping en verbinding, en zijn van grote waarde voor een leefbare en veerkrachtige stad. De ChristenUnie wil dat kunst en cultuur toegankelijk zijn voor alle Amsterdammers, ongeacht hun achtergrond.

Vooraf voor kinderen is cultuureducatie van groot belang. Het versterkt hun ontwikkeling, veerkracht en gelijke kansen. Daarom moet de gemeente actief inzetten op samenwerking tussen onderwijs en culturele instellingen, met extra aandacht voor kwetsbare wijken.

Amsterdam kent een rijke culturele geschiedenis, maar ook pijnlijke hoofdstukken zoals het slavernijverleden en de Holocaust. Het erkennen van dit verleden is essentieel voor herstel en verbinding. Kunst, cultuur, sport en erfgoed helpen ons te begrijpen wie we zijn, waar we vandaan komen en wat ons verbindt. De ChristenUnie kiest voor een cultuurbeleid dat diversiteit omarmt, historische rechtvaardigheid serieus neemt en bijdraagt aan kansengelijkheid in de stad.

De ChristenUnie staat op voor een Amsterdam dat:

- **Geschiedenis en erfgoed koestert:** Waardering voor de geschiedenis en het erfgoed van Amsterdam, als bron van identiteit én als bron van waardevolle lessen voor het heden. Kunst en erfgoed vertellen ons wie we zijn, waar we vandaan komen, en wat we als Amsterdammers kunnen leren voor de toekomst.
- **Inzet op een continue aandacht voor het slavernijverleden en de Jodenvervolgning** met blijvende aandacht voor alle delen van dit verleden, waaronder ook de slavernij in Zuid-Oost Azië, de kolonisatie van Nederlands Indië en ruimte voor educatie, herdenking en lokale initiatieven.
- **Dat bibliotheken behoudt als laagdrempelige plekken voor ontmoeting**, ontwikkeling en het bestrijden van laaggeletterdheid, met als doel per stadsdeel ten minste één bibliotheek die minimaal drie dagen per week geopend is, inclusief avonduren en weekenden, en uitbreiding van OBA's door stadsontwikkeling.
- **Inzet op ondersteuning van jonge culturele ondernemers en makers**, bijvoorbeeld door een *maatjesproject*, waarbij jonge makers worden gekoppeld aan ervaren mentoren die hen helpen hun initiatief duurzaam en professioneel in de markt te zetten.
- **Behoud en versterking van een divers kunst- en cultuuraanbod.** Amsterdam is een stad van vele stemmen, culturen en geschiedenis. We streven naar een breed en inclusief aanbod dat de hele stad weerspiegelt.
- **Verbindende festivals faciliteert:** Structurele ondersteuning voor verbindende festivals zoals Kwaku. Het Kwaku Festival is een belangrijke plek van ontmoeting, cultuur en herdenking. De ChristenUnie vindt dat de gemeente ruimte moet geven aan festivals en culturele activiteiten die bijdragen aan verbondenheid en het levend houden van gedeeld erfgoed.

Amsterdam beweegt

Sport verbindt Amsterdammers en maakt onze stad gezonder en leefbaarder. De ChristenUnie zet in op meer samen sporten en goed sportonderwijs. Daarbij vinden we het belangrijk dat sportvoorzieningen veilig, goed bereikbaar, toegankelijk en dicht bij de mensen zijn. Het plaatsen van deze voorzieningen aan de randen van de stad creëert afstand en verlaagt de toegankelijkheid.

Daarom kiezen wij voor sportplekken verspreid over meerdere locaties middenin de wijken, waar ze indien mogelijk gecombineerd worden met andere initiatieven voor ontspanning en ontmoeting.

Speciale aandacht vragen wij voor ouderen als belangrijke doelgroep. Met het oog op de vergrijzing is het essentieel dat er voldoende toegankelijke en laagdrempelige sport- en beweegmogelijkheden zijn die aansluiten bij hun behoeften. Dit draagt bij aan hun gezondheid, sociale contacten en welzijn.

De ChristenUnie staat op voor een Amsterdam dat:

- **Meer groepssporten stimuleert:** stimuleren van sporten die mensen samenbrengen en sociale verbinding versterken.
- **Zorgt dat sportvoorzieningen geschikt zijn voor alle leeftijden,** met speciale aandacht voor ouderen: laagdrempelig, toegankelijk en dichtbij, zodat ook zij actief en verbonden kunnen blijven.
- **Inzet op veilige, toegankelijke en bereikbare sportvoorzieningen** verspreid over meerdere locaties middenin de wijken: gecombineerd met andere ontspannings-initiatieven en gezinsvriendelijk ingericht.
- **Sporteducatie verbetert:** meer en beter bewegingsonderwijs op scholen om kinderen gezond en actief te laten opgroeien.

Thema 2:
Opstaan voor een dienstbaar Amsterdam

Hoofdstuk 7.

Een bereikbaar Amsterdam

Mobiliteit

Mobiliteit brengt mensen bij elkaar, om te werken, elkaar te ontmoeten of voor elkaar te zorgen. De ChristenUnie vindt het belangrijk dat we daarbij zorgen voor onze leefomgeving. Niet iedereen heeft een auto, maar tegelijkertijd zijn gezinnen en ouderen soms nog wel afhankelijk van de auto. Deelvervoer heeft wat de ChristenUnie betreft de toekomst. Goede wegen, paden en OV-verbindingen zijn nodig waarbij de ChristenUnie mensen wil stimuleren om steeds de duurzaamste variant te kiezen.

De ChristenUnie wil naar schoner vervoer, waarbij lopen, fietsen en openbaar vervoer het belangrijkste is. Daarom kiezen we voor het STOMP principe: Eerst Stappen, dan Trappen (fiets), dan Openbaar vervoer, dan Mobility-as-a-Service (MaaS of deelmobiliteit) en vervolgens pas de Personenwagen. Meer dan de helft van de verplaatsingen gebeurt op korte afstand. Daarom investeren we in sociaal veilige wandelroutes en in meer ruimte voor de fiets. Daarvoor maken we een fijnmazig netwerk van doorfietsroutes met een hoge kwaliteit. Ook willen we snelle, frequente en rechtstreekse busverbindingen. De ChristenUnie staat voor een stad waarin mensen centraal staan, met aandacht voor gezondheid, duurzaamheid en sociale samenhang. Een autoluwe stad past hierbij goed, maar vraagt om een zorgvuldige en rechtvaardige aanpak. De ChristenUnie blijft ook de komende periode aandacht vragen voor de toename van het vliegverkeer met toenemende geluidsoverlast en luchtvervuiling als gevolg. Leefbaarheid, milieu en economisch belang moeten goed afgewogen worden.

De ChristenUnie staat op voor een Amsterdam dat:

- **Verkeersinfrastructuur veilig inricht:** Het uitgangspunt voor het inrichten van de verkeersinfrastructuur is het Duurzaam Veilig principe: wegen zo inrichten dat voor weggebruikers de maximumsnelheid al duidelijk blijkt uit de weginrichting en zij hun snelheid hieraan aanpassen.
- **Zorgt voor veilige loop- en fietsroutes naar de scholen** en richt de omgeving van scholen veilig in. Op deze manier worden ouders zoveel mogelijk gestimuleerd om hun kinderen te voet of per fiets naar school te brengen.
- **Elk kind heeft toegang tot goed verkeersonderwijs.** De Gemeente Amsterdam werkt actief mee aan het realiseren van verkeers- en fietslessen op scholen, zowel theorie als praktijk.
- **De openbare ruimte moet overal toegankelijk worden ingericht** voor voetgangers en andere mensen die minder mobiel zijn.
- **Fietsen promoot:** Goede fietsen van het fietsdepot worden betaalbaar aangeboden aan mensen met een kleine portemonnee.
- **Autoverkeer beperkt:** Meer ruimte voor de fiets betekent ook het aanleggen van fietsstraten of soms zelfs het weren van gemotoriseerd verkeer en het verlagen van de snelheid. Er is aandacht voor snelle, regionale fietspaden met oplaadpunten voor de elektrische fiets om ook forenzen te stimuleren op de fiets naar Amsterdam te komen.
- **De ponten over het IJ worden vervangt door elektrische veerponten.** Hierbij sluiten we ons aan bij de marktconsultatie vanuit het GVB met hetzelfde doel.
- **Iedereen de kans krijgt om te fietsen.** Voor nieuwkomers zorgen we voor fietslessen. Er is een programma om minima en kinderen van een goede fiets te voorzien.
- **De openbare ruimte inzet voor bewoners en niet voor zoveel mogelijk autoverkeer.** Minder auto's betekent meer ruimte voor groen, spelen en ontmoeten. Tegelijkertijd beseffen we dat sommige groepen, zoals ouderen en mensen met een beperking, afhankelijk zijn van de auto. Daarom pleiten we voor maatwerk en goede alternatieven, zodat niemand wordt buitengesloten.

Duurzaam, betaalbaar en bereikbaar OV

Openbaar vervoer is cruciaal voor een leefbare en verbonden stad. De ChristenUnie wil dat het OV in Amsterdam duurzaam, betaalbaar en voor iedereen toegankelijk is. Zo zorgen we dat iedereen makkelijk en veilig kan reizen, ongeacht inkomen of beperking.

De ChristenUnie staat op voor een Amsterdam dat:

- Binnen 4 jaar zijn alle metro-, bus- en tramhaltes toegankelijk voor iedereen. Het openbaar vervoer is veilig voor met name jonge meiden en vrouwen.
- De metrolijn naar Isolatorweg moet doorgetrokken worden naar Centraal Station. Zo ontsluiten we ook Haven-Stad.
- Mocht op termijn de Noord-Zuidlijn verder wordt verlengd naar Schiphol, dan spant Amsterdam zich in dat de metrolijn op een wijze wordt aangelegd dat er meer haltes in Amsterdam volgen, zodat meer wijken zijn aangesloten op het Metronetwerk van Amsterdam.
- De gemeente regelt goedkoop openbaar vervoer voor de minima.
- OV-abonnementen moeten in de hele regio geldig zijn in zowel bus als trein, ongeacht de vervoerder. Hierdoor kunnen sommige reizigers tientallen euro's per maand besparen. De gemeente gaat hiervoor lobbyen bij de provincie en alle vervoerders die betrokken zijn, en ook het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.
- De ov-verbindingen van IJburg naar de rest van Amsterdam worden versneld. Tram 26 naar IJburg wordt vervangen door een metrolijn. Op IJburg komen kleine transfer hubs, zodat de bereikbaarheid van het OV wordt vergroot en in staat is om mee te groeien met de bewonersaantallen.

Parkeren:

De ChristenUnie wil het gebruik van de auto terugdringen, maar wel stapsgewijs, vanwege de belangrijke plaats die de auto nu nog inneemt in het verkeer. Bezoekers van Amsterdam gaan zo min mogelijk met de auto de stad in of door. Hoge parkeertarieven zijn daarom begrijpelijk, al lijkt het maximum inmiddels wel bereikt en pleit de ChristenUnie Amsterdam voor wijkgericht maatwerk. Tegelijkertijd vinden wij dat er uitzonderingen mogelijk moeten zijn. Organisaties moeten bijvoorbeeld de mogelijkheid krijgen om vrijwilligers tegen een gereduceerd tarief te laten parkeren, zodat het tekort aan vrijwilligers in de stad niet toeneemt. Daarnaast zet de Gemeente Amsterdam zich in voor een gereduceerd parkeertarief op zondagochtend voor kerken, zodat ook zij hun belangrijke maatschappelijke rol kunnen blijven vervullen.

De ChristenUnie staat op voor een Amsterdam dat:

- **Alternatieven biedt voor autogebruik:** Er komen meer mogelijkheden om de auto buiten de Ring A10 achter te laten om vervolgens met het openbaar vervoer de stad in te trekken. Bestaande P&R-terreinen worden waar nodig uitgebreid. Via digitale informatie wordt aangegeven waar nog parkeerplekken beschikbaar zijn.
- **Deelauto's stimuleert:** Een auto voor de deur is handig, maar kost ook veel ruimte. Straten vol blik zijn minder leefbaar. Elke gewone personenauto wordt gemiddeld 23 uur per dag niet gebruikt. Het gebruik van deelauto's bespaart veel ruimte en stimuleert de verduurzaming van de mobiliteit. Zo bespaart elke autodeler 8 tot 13% CO2. Er komt in Amsterdam een actieplan deelauto's in samenwerking met bewoners, bedrijven en aanbieders van deelauto's.
- Zich inspant om buiten de stad **P+R mogelijkheden en OV Transfer Hubs te realiseren** voor forenzen en bezoekers.
- **Maatwerk op wijkniveau:** De gemeente zet in samenwerking met de Stadsdelen in op wijkgericht en lokaal maatwerk omtrent parkeertarieven. Onder andere wordt rekening gehouden met woongebieden.
- **Maatwerk bij religieuze activiteiten:** De gemeente gaat in het parkeerbeleid maatwerk inrichten rond religieuze activiteiten (kerkdiensten en/of gebedsdiensten) en religieuze feestdagen.

Hoofdstuk 8.

Een groen Amsterdam

We staan op voor leven in balans met wat de aarde kan dragen, voor een groene en gezonde leefomgeving. Parken, volkstuinen en andere groene gebieden zijn hard nodig voor onze inwoners. Voor deze plannen kunnen we niet zonder samenwerking met, -en inzet en enthousiasme van onze inwoners. We zetten ons in om verdere opwarming van de aarde te voorkomen, de natuur te beschermen en onze leefomgeving klaar te maken voor weerextremen.

Voor de ChristenUnie Amsterdam staat rechtvaardigheid daarbij voorop: de transitie naar een duurzame samenleving kan alleen als die eerlijk verloopt, dit betekent dat deze voor iedereen haalbaar en betaalbaar is. Om toekomstige generaties dezelfde kansen te geven zal er dus veel moeten veranderen. Voor deze transitie moeten Amsterdammers samen de handen uit de mouwen steken. Daarom ondersteunt de gemeente inwoners en ondernemers in wat zij zelf kunnen doen.

Toegang tot schone en duurzame energie

De ChristenUnie Amsterdam pleit voor een toekomstbestendig energiesysteem, daarvoor zullen we het energienet moeten uitbreiden en versterken. Voor energie en warmte zijn we nu nog afhankelijk van aardgas. De ChristenUnie is geen voorstander van biomassa anders dan het gebruik van reststromen (bijvoorbeeld afval). Daarnaast zetten we in op energiebesparing. Er zijn nog veel te veel woningen met achterstallig onderhoud en slechte isolatie waar de gemeente nog veel meer in kan betekenen. Energiearmoede wordt een steeds groter probleem in Amsterdam, door goede isolatie en verduurzaming van corporatiewoningen kunnen we daar iets aan doen.

De ChristenUnie staat op voor een Amsterdam dat:

- **Kansen geeft aan inwonersinitiatieven en steunen lokale energie-gemeenschappen.** Zo krijgen zij echt een plek in het ontwikkelen van grootschalige energieopwekking via wind en zonne-energie. Inwoners plukken met elkaar de vruchten en zo komen opbrengsten ten goede van de gemeenschap. De gemeente ondersteunt hen hierin met menskracht en garanties. Zo krijgen energiecoöperaties een eerlijke kans.
- **Energiearmoede bestrijdt:** Bewoners met een kleinere beurs kunnen via lokale energie-gemeenschappen ook profiteren van goedkope en duurzame opgewekte energie, bijvoorbeeld met solar carports. Zo bestrijden we energiearmoede en wordt de transitie eerlijk.
- **Echte participatie staat voor ons voorop.** Als een warmtenet de beste oplossing voor een wijk lijkt te zijn, start de gemeente eerst het gesprek met inwoners op. Pas dan volgt definitieve besluitvorming. De beëindiging van de levering van aardgas is pas aan de orde als het voor inwoners betaalbaar is over te stappen op duurzame verwarming.
- **Transparantie en publiek eigenaarschap bevordert:** Het publieke warmtebedrijf, waar de gemeente een rol in speelt, draagt de kosten en legt de buizen aan. Inwoners zijn vertegenwoordigd in een 'afnemersraad' om voor transparantie te zorgen.
- **Duurzame warmtebronnen gebruikt:** Warmtenetten verwarmen we duurzaam, bronnen als geothermie, aquathermie en restwarmte van de rioolwaterzuivering hebben onze voorkeur.
- **Slimme energieopslag stimuleert:** We stimuleren ook het gebruik van slimme batterijen en andere vormen van energieopslag in wijken en op bedrijventerreinen. Waar mogelijk koppelen we die aan nieuw te plaatsen trafohuisjes. Zo ontlasten we elektriciteitsnetten. Creatieve ondernemers kunnen daarbij een rol spelen, maar er zijn ook kansen voor energiecoöperaties. Samen met inwoners en experts gaan we kijken wat er mogelijk is in Amsterdam.

- **Lokale industrie uitdaagt:** De gemeente moet de lokale industrie uitdagen om samen een energiebesparing convenant te sluiten. Door samen te werken brengen bedrijven elkaar op ideeën en zetten ze innovatieve stappen om energie-efficiënter te worden.
- **Schiphol uitdaagt** en ondersteunt om de eerste klimaatneutrale airport van de wereld te worden.

Circulaire stad met schone straten en wijken zonder afval

Naast dat het goed is dat grondstoffen gerecycled worden, leidt een circulaire economie tot meer banen. Het sorteren en demonteren van afgedankte apparaten zoals laptops en wasmachines gebeurt in veel gevallen door mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt of door sociale ondernemingen en kringloopwinkels. De gemeente kan op deze manier maatschappelijke opgaven op het gebied van de circulaire economie, duurzaamheid en (sociale) werkgelegenheid met elkaar verbinden. De ChristenUnie Amsterdam wil het vaste ophalen van grofvuil behouden. Het huidige systeem draagt bij aan een circulaire stad, omdat veel spullen een tweede leven krijgen. In een autoluwe stad hebben bewoners bovendien vaak geen mogelijkheid om een complete huisraad zelf weg te brengen. In plaats van het afbouwen van de inzameling, wil de ChristenUnie investeren in betere informatievoorziening en strengere handhaving, zodat de bestaande problemen worden aangepakt zonder dat de service voor Amsterdammers verdwijnt.

De normen voor afvalscheiding worden steeds strenger. In afval zitten waardevolle grondstoffen die niet verloren mogen gaan. De ChristenUnie ziet afval als grondstof. De ChristenUnie ziet Amsterdam dan ook graag als koploper in de transitie naar de circulaire economie. Echter, circulair worden kan de gemeente niet alleen. Inwoners, bedrijven en andere organisaties zijn essentieel bij de ambitie om alle grondstoffen een nieuw leven te geven. De gemeente kan hier stimulerend in werken.

De openbare ruimte van onze stad wordt op veel plekken vervuild door zwerfafval, gedumpt huisvuil of bedrijfsafval. De ChristenUnie wil dat Amsterdammers zich bewust zijn van hun verantwoordelijkheid om hun eigen wijk schoon en netjes te houden, door middel van betere en meertalige informatievoorziening en via samenleving onderwijs. Daarnaast moet de gemeente bij zichzelf te rade gaan over het afvalbeleid wat faalt momenteel. Veel bewoners melden regelmatig dat afvalcontainers vol zitten en buurtbewoners hun afval niet kwijt kunnen. De gemeente kan al deze informatie nog beter gebruiken om de afvalophaal slimmer en effectiever te regelen waardoor onze wijken schoner worden.

De ChristenUnie staat op voor een Amsterdam dat:

- **Circulair werkt:** De Gemeente Amsterdam besteedt zo veel mogelijk circulair aan. Denk aan de aanleg van wegen, straatmeubilair en eigen vastgoed. Met bouwers worden afspraken gemaakt over circulair slopen.
- **Echte circulaire bedrijvigheid ruimte geeft.** Plekken voor recycling en het sluiten van kringlopen. Circulaire bedrijven en repair cafés krijgen de ruimte in onze gemeente. Als we nieuwe kavels uitgeven, bekijken we hoe ondernemers uit onze gemeente die ruimte kunnen gebruiken om circulair te gaan ondernemen.
- **Slim afvalbeheer stimuleert:** De gemeente moet slimmer gebruikmaken van informatie over afvalbakken die regelmatig te vol zitten waardoor buurtbewoners hun huisvuil niet kwijt kunnen. De vuilophaal moet op deze plekken vaker langsrijden. Zo ook met de grofvuilverzamelaars. De gemeente Amsterdam behoudt het huidige beleid dat in een autoluwe stad grofvuil op straat verzameld kan worden. Om overlast en zwerfafval te voorkomen, investeert de gemeente in goede informatievoorziening voor bewoners.

- **Groen en betrokkenheid combineert:** Bij openbare ondergrondse afvalcontainers plaatst de gemeente zoveel mogelijk groen, gras en bloemen om op een positieve manier zwerfafval tegen te gaan. Daarnaast ondersteunen we de duizenden Amsterdammers die een container hebben geadopteerd om de omgeving schoon te houden. Hun signalen gebruiken we om de vuilophaal slimmer en gericht in te zetten.
- **Samenleving Onderwijs stimuleert:** Amsterdam gaat voorzien in meertalig informatievoorziening rond afval en afvalverwerking in de stad om zo Amsterdam schoon en gezond te houden.
- **Samen zwerfafval aanpakt:** Met vrijwilligersorganisaties en buurtverenigingen wordt naar de beste aanpakken gezocht om zwerfafval tegen te gaan. De ChristenUnie wil Amsterdammers stimuleren om hun eigen buurt schoon te houden, door strengere handhaving en motiverende campagnes in wijken. Actieve vuilprikgroepen en container adoptanten krijgen korting op de afvalstoffenheffing.
- **Investeert in ondergrondse prullenbakken:** Om opengebroken prullenbakken te voorkomen, en dat afval zich door de straten verspreid, gaat de gemeente investeren in ondergrondse prullenbakken.
- **Tegengaan van opengetrokken afvalbakken in de stad:** In 2028 heeft de gemeente Amsterdam een voorstel ontwikkeld om overlast van opengetrokken afvalbakken tegen te gaan. Waarbij er onder andere wordt ingezet op het vergroten van het aantal inleverpunten en meer ambtenaren voor het schoonhouden van de stad.
- De gemeente Amsterdam stelt samen met het afval-energiebedrijf (AEB) een plan op om nog meer waarde uit afval te halen, zodat AEB primair een afvalcirculair bedrijf wordt (ACB). De Christenunie investeert om de afvalverwerkingsdienst sterker naar de toekomst te brengen richting een afvalcirculair bedrijf (ACB) in plaats van een afvalverbrandings bedrijf.

Groene leefomgeving en omgaan met extreem weer

Natuur is goed voor de mens. De komende periode behouden en breiden we daarom groen uit in Amsterdam en vervangen we zo veel mogelijk bestrating door groen(stroken). Verdichting en vergroening moeten hand in hand gaan om hittestress te verminderen, de biodiversiteit in de stad te vergroten en bij te dragen aan schonere lucht en betere leefbaarheid. We ondersteunen particuliere initiatieven die daaraan bijdragen. Daarnaast wil de ChristenUnie dat we het groen van de parken beschermen, evenals vruchtbare landbouwgrond zoals de Lutkemeerpolder

Naast het binnenstedelijk groen heeft Amsterdam ook een schitterend poldergebied met Landelijk Noord. De ChristenUnie is trots op onze agrarische sector en heeft hart voor de Amsterdamse boeren. Een toekomstbestendige agrarische sector heeft een gezonde economische basis, is innovatief, gaat zorgvuldig om met bodem, grondstoffen en energie en produceert in balans met dier en leefomgeving. De ChristenUnie wil dat onderzocht wordt hoe Amsterdamse boeren hun producten zelf op Amsterdamse markten kunnen verkopen, waar mogelijk moeten zij voorrang kunnen krijgen op losse plekken op de markt.

De ChristenUnie staat op voor een Amsterdam dat:

- **Groen beschermt, behoudt en uitbreidt:** De gemeente beschermt volkstuinen en breidt die waar mogelijk uit zoals op daken.
- **Biodiversiteit versterkt:** De biodiversiteit (soortenrijkdom) neemt schrikbarend af. Doel is om de biodiversiteit en natuurrijkdom te versterken. Dit doen we in Amsterdam door: vergroening van het stedelijk gebied (met gebruikmaking van inheemse soorten); natuurvriendelijke maatregelen bij plagen; gemeentegrond alleen te verpachten onder strikte duurzaamheid voorwaarden gericht op behoud of versterking van de biodiversiteit.
- **Waterveilig en klimaatadaptief is:** De gemeente zet in op rainproof Amsterdam: we planten trambanen aan met sedum waar mogelijk. We gaan bij elke herinrichting ook de verkeerseilanden en middengeleiders vergroenen en passen daarbij de bandenlijn en afwatering van het wegprofiel aan zodat het water weg kan stromen.

- **In bouwprojecten en het aanpakken van de openbare ruimte klimaatadaptatie de norm is.** Pleinen krijgen oplossingen om water af te voeren zonder afbreuk te doen aan de toegankelijkheid en door wadi's creëren we plekken voor waterberging.
- **Verkoeling biedt:** Hittestress vormt een steeds groter probleem, bomen en ander groen zorgen voor verkoeling. Daarom blijven bestaande bomen zoveel mogelijk behouden en worden nieuwe bomen en struiken geplant.
- **Hitteproof parkeerplaatsen aanlegt:** Parkeerplaatsen gaan bestaan uit halfverharding zonder afbreuk te doen aan de toegankelijkheid van de openbare ruimte.
- **Ondernemers beschermt tegen wateroverlast:** Waterschade door overstroming is vaak niet of beperkt verzekerd voor ondernemers. Met bedrijventerreinen maakt de gemeente een plan van aanpak hoe versteende gebieden meer water kunnen bergen.

Een eerlijke en betaalbare klimaattransitie

De aarde is niet van ons, maar aan ons toevertrouwd. Wij geloven dat we geroepen zijn om haar goed te beheren – met respect voor de schepping en zorg voor elkaar. De klimaatcrisis raakt ons allemaal, maar niet iedereen heeft dezelfde middelen om bij te dragen aan de oplossing. Daarom kiezen wij voor een rechtvaardige, sociale en betaalbare klimaattransitie.

De ChristenUnie kiest voor een klimaatbeleid in dienst van de schepping en mensen. We willen vergroening, energiebesparing en duurzame mobiliteit koppelen aan betaalbaarheid, sociale rechtvaardigheid en leefbaarheid in alle wijken. Want de klimaattransitie kan alleen slagen als iedereen kan meedoen.

De ChristenUnie staat op voor een Amsterdam dat:

- **Energiezuinig maakt:** De gemeente biedt gerichte hulp bij het isoleren van slecht geïsoleerde woningen, met prioriteit voor lage inkomens en sociale huur
- **Snel verduurzaamt:** In elke wijk komt een isolatie-offensief: collectieve aanpak per buurt, ondersteund door wijkteams, energieloketten en maatwerkfinanciering. Hierbij prioriteren we over de komende x jaren.
- **Duidelijke afspraken maakt met woningcorporaties** en met VVE's om hun woningvoorraad sneller te verduurzamen, zonder dat dit leidt tot hogere huren of bijdragen.
- Bewoners Collectieven en energiecoöperaties krijgen ruim baan. De gemeente biedt ondersteuning bij opstart, organisatie en aanvraag van vergunningen.
- **Energietransitie wijkgericht en mét bewoners uitvoert.** Bij warmtenetten krijgen bewoners inspraak in het tempo, de leverancier en de voorwaarden.
- Gemeentegrond voor zonnepanelen, windmolens of warmtenetten wordt alleen uitgegeven onder voorwaarden van lokaal eigendom of directe bewonerswinst.
- **Bedrijventerreinen groener en klimaatbestendig gemaakt,** samen met ondernemers. Ook hier kijken we naar mogelijkheden voor waterberging, vergroening en het verminderen van hitte.
- **Klimaatmaatregelen worden slim gekoppeld** aan renovaties en herinrichtingen van de openbare ruimte: wat groen is, moet groen blijven, en bij vernieuwing komt er méér bij.
- **Bij nieuwbouwprojecten klimaatadaptatie standaard is:** wadi's, groene daken, waterdoorlatende bestrating en schaduw door bomen zijn uitgangspunt.
- **Deel Vervoer en OV worden versterkt** zodat autoluw beleid eerlijk blijft: iedereen moet duurzaam kunnen reizen, ongeacht inkomen of fysieke beperking.
- **Energiearmoede actief voorkomt,** met vroegtijdige signalering en een gemeentelijk noodfonds voor wie de energierekening niet meer kan betalen.

Klimaatbeleid voor en met ondernemers

De ChristenUnie wil dat ondernemers deel kunnen uitmaken van de oplossing in de klimaattransitie, zonder dat hun bestaanszekerheid in gevaar komt. Ondernemers zijn waardevol voor de stad, als werkgevers, dienstverleners en vaak als pioniers in duurzaamheid. De gemeente ondersteunt ondernemers actief bij vergroening, energiebesparing en klimaatbestendig ondernemen.

De ChristenUnie staat op voor:

- De gemeente werkt samen met ondernemers op bedrijventerreinen aan klimaatadaptatie: vergroening van versteende gebieden, opvang van regenwater en het voorkomen van hittestress.
- Waterschade door extreem weer is vaak niet verzekerd. De gemeente ontwikkelt samen met ondernemers en vastgoedeigenaren een plan van aanpak om schade te beperken en bedrijventerreinen weerbaar te maken.
- Ondernemers krijgen ondersteuning bij het verduurzamen van hun panden, onder andere via energiescans, investeringssubsidies en toegang tot kennisnetwerken.
- De gemeente stimuleert circulaire bedrijvigheid, lokaal produceren en hergebruik van materialen. Er komt meer ruimte voor start-ups en kleine ondernemers met duurzame initiatieven.
- Regels rondom milieu en mobiliteit worden helder gecommuniceerd en stapsgewijs ingevoerd. De gemeente biedt hierbij actieve begeleiding, niet alleen handhaving.
- Elektrisch vervoer, schone logistiek en deelmobiliteit worden mogelijk gemaakt met voldoende laadpunten en hubs – met een specifieke aandacht voor kleinere ondernemers.
- Marktplaatsen voor lokale producten worden actief ondersteund. De ChristenUnie wil dat stadslandbouw en boeren uit de regio makkelijker toegang krijgen tot de Amsterdamse markt.

Hoofdstuk 9.

Een innovatief Amsterdam

Een bloeiend midden en kleinbedrijf in Amsterdam

Het midden- en kleinbedrijf vormt de ruggengraat van de Amsterdamse economie. Deze bedrijven zorgen niet alleen voor werkgelegenheid, maar zijn ook van grote waarde voor de leefbaarheid in wijken en buurten. De ChristenUnie staat voor een stad die ruimte biedt aan ondernemers met hart voor de stad en oog voor mensen. Dat betekent minder regeldruk, betaalbare bedrijfsruimte, en goede ondersteuning bij verduurzaming en digitalisering. Lokale ondernemers zijn onmisbaar bij het versterken van de wijk, het bieden van stageplekken en het creëren van kansen voor jongeren.

De ChristenUnie staat op voor een Amsterdam dat:

- **Gemeentelijke inkoop zoveel mogelijk doet bij Amsterdamse MKB'ers.** Lokale inkoop is duurzaam en zorgt voor werkgelegenheid dichtbij.
- **Sociale ondernemers meer kansen geeft** bij aanbestedingen en overheidsinkoop; social return is bij alle aanbestedingen een voorwaarde.
- **Zich opstelt als partner voor ondernemers** en ondernemersorganisaties faciliteert om kennisdeling te bevorderen en zo economie, werkgelegenheid en innovatie stimuleert.
- **Lokale ondernemers betreft** bij de planning en uitvoering van herinrichting of renovatie van de openbare ruimte om draagvlak te creëren en overlast te beperken.
- **ZZP'ers actief ondersteunt**, onder andere door belemmeringen weg te nemen om hun bedrijf vanuit huis te voeren.
- **Bedrijventerreinen beter bereikbaar maakt met OV en fiets**, en aantrekkelijker door groene ruimtes toe te voegen waar gesport en gewandeld kan worden tijdens pauzes en avonduren.
- **Zich verzet tegen de 'verdozing'** van het buitengebied en de bouw van distributiecentra in groene gebieden zoals de Lutkemeerpolder.
- **Stopt met het aantrekken van datacenters** en een maximum stelt aan het aantal datacenters. De ChristenUnie wil dat er de komende jaren geen nieuwe datacenters in Amsterdam bijkomen vanwege de enorme belasting op het energienet en de beperkte werkgelegenheid.

Toerisme

Toerisme is onlosmakelijk verbonden met Amsterdam. Het draagt bij aan de economie, werkgelegenheid en internationale uitstraling van de stad. Maar de keerzijde is steeds zichtbaarder geworden: overlast, vervuiling, drugsgebruik en een vertekend imago dat de stad aantrekkelijk maakt voor de verkeerde doelgroep. De ChristenUnie Amsterdam wil deze trend keren. Niet door toerisme af te wijzen, maar door te kiezen voor kwaliteit boven kwantiteit. Een stad waar bewoners centraal staan en bezoekers komen voor wat Amsterdam écht te bieden heeft: cultuur, historie en schoonheid.

De ChristenUnie staat op voor een Amsterdam dat:

- **Toeristen laten meebetalen aan de druk die zij op de stad leggen.** Door de toeristenbelasting geleidelijk te verhogen, krijgen hotels, congrescentra en andere ondernemers de tijd om hun prijzen aan te passen, zonder plotselinge verliezen.
- **De gemeente blijft stevig handhaven op illegale vakantieverhuur** via platforms als Airbnb. In wijken waar de leefbaarheid als gevolg van toerisme sterk onder druk staat, moet vakantieverhuur van woningen verboden kunnen worden.
- **De gemeente zich blijft inzetten voor een internationale imago wijziging**, waardoor de toerismesector hiervan profiteert en tegelijkertijd een groep toeristen met andere interesses wordt aangetrokken. De ChristenUnie Amsterdam zet in op het terugdringen van prostitutie voor toeristen, wat moet leiden tot het terugdringen van seks en zuiptoerisme.

- Naast de ontsluiting van toeristische trekpleisters wordt ingezet op **een optimale ontsluiting van fietsverbindingen**, voor zowel toerisme en recreatie als het woon-werkverkeer.

Universiteiten

De vrijheid van wetenschap, het recht voor wetenschappers om onafhankelijk onderzoek te doen, zonder politieke, ideologische of commerciële druk, staat wereldwijd onder druk, en dat kan ook lokaal gevoeld worden. Hoewel Amsterdam geen universiteit "bezit", is het wel een kennisstad met invloedrijke instellingen, een internationale uitstraling én een voorbeeldfunctie. Door actief beleid te voeren, samenwerking te zoeken met de wetenschap én veilige ruimte te bieden voor onderzoek en debat, kan Amsterdam bijdragen aan het beschermen van de wetenschappelijke vrijheid, zowel lokaal als in bredere zin.

De ChristenUnie staat op voor een Amsterdam dat:

- **Universiteiten actief betreft om een slimmer en toekomstbestendiger beleid te ontwikkelen.** De UvA, VU en HvA leveren kennis over belangrijke thema's zoals klimaat, ongelijkheid, mobiliteit en energietransitie, en werken samen met lokale partners aan concrete oplossingen.
- **Een expliciet standpunt inneemt voor de bescherming van academische vrijheid**, zowel in het gemeentelijk beleid als in samenwerking met onderwijsinstellingen.
- **Een stedelijk meldpunt creëert of ondersteunt** voor wetenschappers en docenten die te maken krijgen met bedreiging, intimidatie of cancel culture.
- **Lesprogramma's stimuleert op scholen** over het belang van wetenschappelijke vrijheid en kritisch denken, eventueel in samenwerking met lokale universiteiten. .
- **Zich als stad uitspreekt** wanneer wetenschappelijke vrijheid in andere landen of steden wordt ingeperkt, bijvoorbeeld via zustersteden of tijdens internationale fora.

Hoger beroepsonderwijs en Middelbaar beroepsonderwijs

Amsterdam is een stad van kennis en talent. De hogescholen spelen daarin een sleutelrol: ze leiden vakmensen op voor zorg, onderwijs, techniek, kunst en economie. Voor de ChristenUnie is het HBO en het MBO meer dan een opstap naar werk: het is een plek waar studenten groeien in vakmanschap, verantwoordelijkheid en betrokkenheid bij de samenleving. Ook vindt de ChristenUnie Amsterdam het belangrijk dat de Gemeente Amsterdam volop blijft investeren in het beroepsonderwijs en ruimte geven aan jonge ondernemers. Dat is nodig, nu veel kennis met pensioen gaat. Amsterdam verdient techniekopleidingen en technasia. Bedrijven worden via samenwerkingen actief betrokken bij het onderwijs, zowel in het voortgezet als vervolgonderwijs.

De ChristenUnie staat op voor een Amsterdam dat:

- **Hogescholen en middelbare scholen betreft bij de grote uitdagingen van onze stad**, zoals het tekort aan zorgpersoneel, de energietransitie en de woningbouwopgave. Studenten krijgen meer kansen om via stages en praktijkopdrachten bij te dragen aan een rechtvaardige, betaalbare en duurzame stad.
- **Drempels weghaalt:** Te veel jongeren in Amsterdam ervaren drempels op weg naar het HBO. Daarom werkt de gemeente samen met scholen en hogescholen om de overstap van vmbo en mbo naar het HBO soepeler en eerlijker te maken.
- **Meer stageplekken, vooral voor mbo'ers.** MBO'ers blijven achter bij het krijgen van kansen op de stagemarkt. De gemeente zorgt zelf voor een groter aanbod van stageplekken in de eigen organisatie en maakt ook actief afspraken met maatschappelijke partijen en het bedrijfsleven over extra stageplekken. De eerste focus ligt daarbij op MBO-studenten.
- **Inzet op betaalbare huisvesting voor studenten:** Zonder betaalbare studentenhuishuizing is studeren in Amsterdam onbereikbaar. De ChristenUnie zet zich in voor meer studentenwoningen, verspreid over de stad en met behoud van leefbaarheid in de buurten.

Thema 3:
Opstaan voor een rechtvaardig Amsterdam

Hoofdstuk 10.

Een betrouwbaar Amsterdam

De gemeente is er om haar inwoners te dienen en niet andersom. De ChristenUnie wil dat de menselijke maat terugkomt bij de gemeentelijke overheid. In Amsterdam zijn er nogal eens grote plannen en projecten zoals de de Meervaart en het Erotisch Centrum waarbij de gemeente het belang van de gewone burger uit het oog verliest. Amsterdammers moeten transparant betrokken worden bij ingrijpende gemeentelijke plannen in hun wijk en verdienen in participatietrajecten ook echt een stem. De overheid is onvoldoende instaat om specifieke doelgroepen de juiste informatie te verschaffen. Ouderen, mensen met een migrantenachtergrond en laaggeletterden hebben elk hun eigen unieke uitdagingen, maar met gerichte ondersteuning kunnen zij beter toegang krijgen tot de juiste informatie en hulp van de overheid. De ChristenUnie wil dat de Gemeente Amsterdam haar regels zo simpel mogelijk houdt. De gemeente moet bovendien makkelijk bereikbaar en toegankelijk zijn voor elke Amsterdammer. Dat betekent naast digitale dienstverlening ook een breed loket.

De ChristenUnie staat op voor een overheid waar mensen op kunnen rekenen als ze er zelf niet meer uit komen, die recht doet en ervoor zorgt dat de samenleving bloeit. Een samenleving waarin mensen elkaar steunen, ontmoeten en samen bouwen aan begrip. Dat is het principe waarop onze democratische rechtsstaat is gebouwd.

De ChristenUnie staat op voor een betrouwbare en eerlijke overheid. Eerlijk dat zij niet alle problemen van mensen kan oplossen en dat de markt dit ook niet kan. De ChristenUnie staat daarom op voor een sterke samenleving. De ChristenUnie staat hierbij op voor omkijken naar elkaar, de sterkte van het recht en vrede stichten. Maar mensen redden het niet altijd alleen, en zelfs niet altijd samen. De gemeente heeft dan als taak naast mensen te staan. De overheid hoort een schild te zijn voor de zwakke. Inwoners moeten een beroep kunnen doen op de overheid als hun vrijheid, gezondheid, veiligheid of bestaanszekerheid in het geding is. Om die reden is het goed dat de overheid ook grenzen aangeeft, handhaaft, normeert en kadert.

Goed bestuur wordt gevormd door mensen met een sterk moreel en integer kompas. Daar mogen lokale leiders op aangesproken worden. Binnen de gemeenteraad zet de ChristenUnie zich in voor samenwerken en luisteren. Als fractie willen we betrouwbaar en constructief zijn. Het wel of niet deelnemen in een coalitie is daarbij niet doorslaggevend.

Een herkenbare overheid die te vertrouwen is:

Amsterdammers moeten kunnen rekenen op een gemeente die eerlijk, open en dichtbij is. De overheid is er om de gemeenschap te dienen, om te luisteren, betrouwbaar te handelen en recht te doen aan de mensen van Amsterdam. De ChristenUnie wil bouwen aan een herkenbare en mensgerichte overheid die het vertrouwen van de inwoners waard is.

De ChristenUnie staat op voor een Amsterdam dat:

- **Open, herkenbaar en betrokken aanwezig is in de stad**, zodat Amsterdammers ervaren dat hun lokale overheid dichtbij staat en zichtbaar is.
- **Bereikbaar is voor alle inwoners** en dienstverlening biedt die mensgericht, zorgvuldig en responsief is, zodat niemand het gevoel krijgt slechts een dossiernummer te zijn.
- **Klokkenluiders beschermd** en serieus neemt, omdat mensen die misstanden aan het licht brengen onmisbaar zijn voor een zuivere overheid en daarom veiligheid en waardering verdienen.
- **Amsterdammers moeten erop kunnen vertrouwen dat de gemeente goed met hun gegevens om gaat.** Alle medewerkers van onze gemeente weten hoe ze met persoonsgegevens om moeten gaan.

- **Dat aandacht geeft aan een zorgvuldige en snelle behandeling van WOO-verzoeken** (Wet Open Overheid). Nog te vaak worden door de gemeente termijnen overschreden of moeten burgers rechtszaken voeren om informatie boven tafel te krijgen.

Bewoners- én overheidsparticipatie

De gemeente waardeert initiatieven van inwoners en organisaties. Hierbij past een overheid die meedenkt, participeert, drempels verlaagt en faciliteert. De ChristenUnie stimuleert dat inwoners zichzelf organiseren in bijvoorbeeld coöperaties en daarmee verantwoordelijkheden op zich nemen op het gebied van duurzaamheid, zorg, wonen, lokale economie of wijkbeheer. De ChristenUnie ziet referenda niet als oplossing voor gebrek aan draagvlak bij complexe politieke vraagstukken. Bij een raadgevend referendum is de uitslag niet bindend. Inplaats van draagvlak vergroten levert dit verwarring en ontevredenheid op. Een (brede) enquête is een goed alternatief, als de gemeente de mening van inwoners actiever wil betrekken. Bij belangentegenstellingen en complexe vraagstukken is het de gemeenteraad die knopen hoort door te hakken. Het lokaal bestuur blijft eindverantwoordelijk.

De ChristenUnie staat op voor een Amsterdam dat:

- **Zich hard maakt voor het uitdaagrecht** om dit verder uit te werken en actief toegankelijk te maken, zodat bewoners meer ruimte krijgen om taken van de gemeente zelf op te pakken wanneer zij denken het beter te kunnen
- **De succesvolle subsidies rondom buurtbudgetten worden verder doorgezet** en wijken krijgen meer mogelijkheden om keuzes te maken die passen bij de wijk, bijvoorbeeld op het gebied van evenementen, groenvoorzieningen en de programmering van huiskamers van de wijk.
- Inwoners, maatschappelijke organisaties en lokale ondernemers worden **vroegtijdig open en eerlijk betrokken bij beleidskeuzes en/of grote ontwikkelingen.**
- **Waar burgerparticipatie een vanzelfsprekende plaats inneemt** en Amsterdam betreft vroegtijdig en op een transparante en eerlijke manier inwoners bij beleidskeuzes en/of grote ontwikkelingen en luistert echt naar hen.
- **Indieners van burgerinitiatieven worden niet van het kastje naar de muur gestuurd.** De gemeentelijke organisatie hanteert hiervoor een eenvoudig systeem/loket en werkt zo veel mogelijk via spreekuren in de wijk.

Betrekken van jongeren

Democratie is geen statisch begrip, er moet aan gewerkt worden. Daarom wil de ChristenUnie zich inzetten om vooral ook jongeren te betrekken bij de lokale democratie, want het gaat om hún toekomst. Daarnaast vinden wij het belangrijk dat zij ervaring opdoen met een democratische rechtsstaat, waarin door dialoog geprobeerd wordt tegenstellingen te overbruggen.

De ChristenUnie staat op voor een Amsterdam dat:

- **Zich inzet om inspraak van jongeren te verbeteren** en plannen van de gemeente worden getoetst op de gevolgen voor jongeren door een generatiecheck.
- **Zich inzet dat basisschoolleerlingen zicht krijgen op wat de gemeenteraad doet**, bijvoorbeeld door het organiseren van gastlessen over/vanuit de gemeentepolitiek.
- Amsterdam houdt een kinderburgemeester, een jongerenburgemeester, de kinderraad en de jongerenraad.
- Jongeren worden specifiek bij de 4-5 mei activiteiten betrokken en ervoor uitgenodigd.

Institutioneel racisme & discriminatie

Ook de lokale overheid heeft de roeping om recht te doen. Elke inwoner van Amsterdam heeft recht op een rechtvaardige behandeling, onafhankelijk van gender, afkomst, handicap of andere status. Institutioneel racisme en discriminatie doen afbreuk aan die gelijkwaardigheid en vrijheid. Het bestrijden ervan kan niet door de politiek of de gemeente alleen. De hele samenleving speelt een rol.

De ChristenUnie staat op voor een Amsterdam dat:

- **Structureel aandacht geeft aan institutioneel racisme en discriminatie**, in ieder geval door als lokale overheid met de samenleving in gesprek te gaan. Specifiek moet hierbij aandacht zijn voor jongeren.
- **Een betrouwbare overheid is herkenbaar en representatief**. Daarom is het goed om aandacht te hebben voor diversiteit binnen de gemeenteraad, het college en de ambtelijke staf, bijvoorbeeld op het gebied van leeftijd, gender, achtergrond en opleidingsniveau.

Communicatie

Een gemeente die dichtbij mensen wil staan, moet begrijpelijk en toegankelijk zijn. Amsterdammers verdienen een overheid die helder communiceert, goed bereikbaar is en oog heeft voor inwoners die niet altijd digitaal vaardig zijn. De ChristenUnie wil dat iedereen in Amsterdam de gemeente kan begrijpen, bereiken en vertrouwen, of dat nu online is, via de telefoon of aan een loket in de buurt.

De ChristenUnie staat op voor een Amsterdam dat:

- **Inwoners moeten informatie van de gemeente goed kunnen begrijpen**, daarom communiceert de gemeente zo duidelijk en eenvoudig mogelijk met inwoners, zowel op de website als bij schriftelijke communicatie (taalniveau B1). Ook wordt een telefoonnummer gecommuniceerd voor vragen en hulp over de communicatie.
- Waarbij inwoners, naast de digitale weg, **altijd bij een fysiek loket met hun vragen bij de gemeente terecht kunnen**.
- **Indieners van burgerinitiatieven worden niet van het kastje naar de muur gestuurd**. De gemeentelijke organisatie hanteert hiervoor een eenvoudig systeem/loket en werkt via 'ambassadeurs' in de wijk.
- **Meer vertrouwen, minder regels**: elk jaar komt het college met voorstellen voor regels die geschrapt, vereenvoudigd of samengevoegd kunnen worden.

Financiën

Een gezonde financiële huishouding is essentieel voor een betrouwbare overheid. De gemeente moet zorgvuldig omgaan met belastinggeld en keuzes maken die gedragen worden door de inwoners van Amsterdam. Verhogingen van lokale belastingen raken direct de koopkracht van Amsterdammers en moeten daarom goed worden afgewogen. De ChristenUnie wil dat Amsterdam geen geld uitgeeft aan prestigieuze projecten zonder draagvlak, maar investeert in wat echt van waarde is voor de stad en haar inwoners, met oog voor vandaag én voor toekomstige generaties.

De ChristenUnie staat op voor een Amsterdam dat:

- **Geen nieuwe dure prestigieuze projecten**, die niet op steun van de inwoners in de wijk kunnen rekenen en/of een actieve bijdrage leveren aan de lokale samenleving, zoals een Erotisch Centrum of de nieuwe Meervaart.
- Gemeenten krijgen structureel te weinig geld van het Rijk voor alle wettelijke taken. Dat betekent dat, naast het uitgangspunt dat gemeenten voldoende geld van het Rijk moeten ontvangen, Amsterdam de komende periode uitgaven en inkomsten in evenwicht moet brengen. Daarnaast is het van belang om ook goed in beeld te hebben wat de risico's in de toekomst zijn, om toekomstige generaties niet op te zadelen met de gevolgen van slecht (financieel) beleid van hun voorgangers.

Hoofdstuk 11.

Een veilig Amsterdam

Als het gaat om veiligheid dan staat de ChristenUnie Amsterdam voor vrede en rechtvaardigheid in navolging van Psalm 85. Dit betekent dat we als ChristenUnie Amsterdam streven naar harmonie en verbinding binnen gemeenschappen, en dat er rechtvaardig wordt opgetreden tegen bedreigingen die de samenhang van vrede en rechtvaardigheid verstoren. Voor de ChristenUnie Amsterdam is rechtvaardig handelen van de overheid en gemeenschappen belangrijk, om met name bescherming en ruimte te bieden aan minderheden en kwetsbare groepen in Amsterdam. De ChristenUnie Amsterdam maakt zich dan ook zorgen over de huidige politieke polarisatie en ondermijning van de democratische rechtsstaat. Het is juist belangrijk dat er in een stad als Amsterdam, dat bestaat uit de gratie van migratie, ons blijven inzetten voor een recht, menselijke waardigheid en een beleid dat voorkomt dat groepen tegen elkaar worden uitgespeeld. Maar ook dat we blijven stilstaan bij fouten uit het verleden, bijvoorbeeld ten aanzien van de Joodse gemeenschap en het koloniaal verleden van Amsterdam.

De ChristenUnie Amsterdam zal zich blijven inzetten om de open samenleving te beschermen, waarin er ruimte is voor ieders geweten en overtuiging. Daarom is het belangrijk dat de gemeente Amsterdam ruimte moet geven aan het publieke debat, ook als dit onwelgevallig is. Tegelijkertijd constateren we als ChristenUnie Amsterdam dat de gemeente Amsterdam op dit moment nog onvoldoende in staat is dienstbaar te zijn aan het faciliteren van het publieke debat. Op dit moment lijkt het dat de capaciteit van politie en handhaving lijkt op dit moment als kader te gelden voor het publieke debat. Dit vraagt momenteel veel van capaciteit van de politie en overige hulp/zorgverleners. Als gevolg dat de politie op dit moment keuzes moet maken om zaken wel of niet te onderzoeken en is de politie steeds minder zichtbaar in het reguliere wijkwerk. Terwijl naast een explosieve toename van demonstraties, er ook een sterke toename is van misdrijven, aantallen verwarde mensen op straat en jeugdbendes. De ChristenUnie Amsterdam is van mening dat het vergroten van de politie en handhaving een tijdelijke oplossing en op lange termijn een glijdende schaal. De ChristenUnie Amsterdam pleit daarom voor gerichte investeringen in betrouwbare instituties en in het herstel van vertrouwen tussen burgers en overheid, in plaats van eenzijdig te focussen op handhaving. Daarnaast hecht de ChristenUnie grote waarde aan het versterken van bestaande netwerken in de gemeenschap, zoals straatcoaches, en aan het stimuleren van dialoog met behulp van religieuze en culturele leiders.

Amsterdam is een stad met een rijke diversiteit aan inwoners met uiteenlopende culturele en nationale achtergronden. Wat er in de wereld gebeurt, raakt diverse gemeenschappen in onze stad. Wereldwijde conflicten en misstanden worden hier gevoeld omdat Amsterdammers zich verbonden weten met familie, vrienden en gemeenschappen elders. Juist daarom is het belangrijk dat deze betrokkenheid niet leidt tot onbegrip, uitsluiting of geweld binnen onze stad. Amsterdam staat voor een samenleving waarin verschillen samenkomen en waar we elkaar blijven zien, horen en beschermen. In Amsterdam zijn er helaas verschillende gemeenschappen die te maken hebben met discriminatie en uitsluiting. Dit geldt voor de Joodse gemeenschap, die antisemitisme ervaart; voor Marokkaanse Amsterdammers, die geconfronteerd worden met stigmatisering, racisme en islamofobie; voor Afro-Surinaamse en andere Zwarte Amsterdammers, bij wie het slavernijverleden en hedendaags racisme doorwerken; voor Chinees-Nederlandse en Indisch/Indo-Nederlandse gemeenschappen, die te maken hebben met stereotypering en raciale vooroordelen; en voor de Roma en Sinti, die al generaties lang worden gemarginaliseerd en gediscrimineerd. Een bedreiging voor deze gemeenschappen zijn kwaadwillige individuen, zoals opruiers, jihadististen, rechtsextremisten, zondebok-zoekers en exclusieve-gemeenschap denkers.

De ChristenUnie staat op voor een Amsterdam dat:

- **Zich inzet op het creëren en ondersteunen van aanvullende vormen van het publieke en maatschappelijk gesprek**, zodat er ruimte ontstaat voor verschillende manieren van dialoog en structurele gesprekken, waarbij de ChristenUnie Amsterdam een belangrijke rol ziet weggelegd voor religieuze leiders in de stad.

- **Zich inzet op erkenning welke zorgen er leven bij bewoners**, gemeenschappen en wijken, zeker wanneer deze onvrede (mede) is ontstaan door het handelen van de gemeente Amsterdam zelf.
- **Actief investeert in wijkteams, buurtgerichte professionals en lokale initiatieven**, zoals jongerenwerkers, straatcoaches, buurtvaders/moeders, zodat veiligheidsproblemen vroeg worden gesignaleerd.
- **Actief optreedt tegen opruiing, bedreiging en extremistisch gedrag** dat kwetsbare gemeenschappen verder onder druk zet.
- Zich actief inzet om kwetsbare gemeenschappen te beschermen. Als Amsterdam dienen wij deze groepen in ons veiligheidsbeleid extra aandacht te geven. **In het bijzonder blijft Amsterdam alert op bedreigingen richting de Joodse gemeenschap en neemt zij maatregelen om hun veiligheid, welzijn en vrijheden te waarborgen.**

Bewoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven ervaren een tekort aan effectieve opsporingsmogelijkheden bij criminaliteit dichtbij huis. Dit ondermijnt het vertrouwen in het rechtssysteem en wekt het gevoel dat de overheid hen in de steek laat. Daardoor groeit het risico dat mensen zelf het recht in eigen hand willen nemen. Daarmee staat een belangrijk maatschappelijk belang onder druk: het vertrouwen dat overheid en rechtssysteem betrouwbaar, zichtbaar en toegankelijk zijn voor iedereen. Als dat vertrouwen afneemt, komt ook de sociale stabiliteit in buurten en wijken in het geding. Het is essentieel dat de gemeente Amsterdam als overheid zichtbaar, betrouwbaar en dienstbaar blijft aan de samenleving. Tegelijkertijd is duidelijk dat verbeteringen in snelrecht, opsporingsbevoegdheden en politiecapaciteit een bredere systeemverandering vergen op nationaal niveau.

De ChristenUnie staat op voor een Amsterdam dat:

- Dat niet meer klem zit tussen demonstraties, incidenten en capaciteitsproblemen maar **een langetermijnstrategie heeft ontwikkeld met creatieve oplossingen**, pilots en vernieuwende werkwijzen, in samenwerking met de diverse gemeenschappen en wijkteams in de stad en in de wijken, en bijdragen aan het herstel van vertrouwen in het rechtssysteem.

Veiligheid van vrouwen en meisjes

Geweld tegen vrouwen en femicide vormen een urgente en groeiende uitdaging die in potentie de helft van onze inwoners raakt. Vrouwen in Amsterdam worden geconfronteerd met meerdere vormen van gendergerelateerd geweld en onveiligheid. Het gaat daarbij om structureel huiselijk geweld, (ex-)partnergeweld, femicide, en straatintimidatie. Deze bedreigingen zijn niet incidenteel maar systemisch: jaarlijks komen er in Amsterdam honderden meldingen van (ex-)partnergeweld en huiselijk geweld binnen, en veel vrouwen voelen zich in de openbare ruimte minder veilig door scheldpartijen, ongewenste benaderingen, seksuele intimidatie of dreiging van fysiek geweld. Deze vormen van geweld en intimidatie beperken de vrijheid, veiligheid en bewegingsruimte van vrouwen in hun dagelijks leven.

De ChristenUnie staat op voor een Amsterdam dat:

- **Waar actief wordt opgetreden tegen straatintimidatie** en past daarbij gebiedsgerichte handhaving-strategieën toe die per wijk worden afgestemd op patronen van intimidatie en overlast.
- **Zich actief inzet op betere informatie-uitwisseling tussen politie en zorgverleners** bij huiselijk geweld en (ex-)partnergeweld, waardoor betrokken partners sneller en gezamenlijk kunnen ingrijpen waar nodig.
- **Zich actief blijft inzetten voor grootschalige publiekscampagnes** die duidelijk maken dat straatintimidatie en grensoverschrijdend gedrag onacceptabel zijn, waar op structurele basis de samenwerking wordt gezorgd met scholen en jongerenwerkers.
- **Blijft investeren in verbetering** van verlichting, overzichtelijkheid en sociale controle op risicolocaties.
- **Een vrouwenveiligheidsloket opent** waar vrouwen direct hulp krijgen zonder drempels of herhaling van hun verhaal.

Cybercriminaliteit

Amsterdam moet digitaal weerbaar zijn in een wereld waarin cyberaanvallen, buitenlandse inmenging en desinformatie toenemen. Uit landelijke veiligheidsanalyses blijkt dat Nederland steeds vaker doelwit is van statelijke en niet-statale actoren die via digitale spionage, cyberaanvallen en manipulatie van online informatie maatschappelijke stabiliteit proberen te beïnvloeden. Grote steden zoals Amsterdam, met hun vitale infrastructuur, internationale netwerken en diverse gemeenschappen, zijn daarbij extra kwetsbaar. Daarom kiest de ChristenUnie Amsterdam voor een stad die actief investeert in robuuste technologische infrastructuur, cyberveiligheid, digitale autonomie en het tegengaan van desinformatie. Amsterdam moet geen speelbal worden van digitale geopolitieke spanningen, maar een weerbare stad die haar inwoners beschermt en onze democratische samenleving versterkt

De ChristenUnie staat op voor een Amsterdam dat:

- **Dat een gespecialiseerd team samenstelt dat digitale dreigingen realtime monitort** (zoals cyberaanvallen, desinformatie en online ophitsing) en direct schakelt met politie, handhaving, wijkteams en maatschappelijke organisaties en voorkomt dat digitale escalaties doorsijpelen naar de straat.
- **Het principe hanteert “Europese technologie tenzij...”**.
- **Actief inzet op het organiseren van trainingen** voor inwoners, scholen, instellingen en maatschappelijke organisaties over online veiligheid, nepnieuws, manipulatie en digitale escalatie, en combineert dit met een digitale meldpunt voor gemeenschappen die veelal doelwit zijn van online haat.

Weerbaarheid en Drugs

In Amsterdam worden jongeren steeds sterker getroffen door verleidingen die hen losmaken van hun gemeenschap en ontvankelijk maken voor criminele structuren. Criminele netwerken rekruteren jongeren als loopjongens in de lokale drugsmarkt, waarbij sommigen uiteindelijk in de Top600- of Top1000-aanpak belanden. Deze lijsten laten zien hoe kwetsbaarheid en verleiding samenkomen in een patroon van escalatie. Tegelijkertijd worden jongeren digitaal gelokt met memecoins, daytrading en andere ‘get rich quick’-schema’s die snelle winst beloven maar eindigen in schulden, chantage of een strafblad. Tegelijkertijd zien we hoe extremistische netwerken, van jihadistische tot andere radicaliserende stromingen, proberen in te spelen op gevoelens van miskennis en onrecht. Zulke dynamieken tasten niet alleen de levens van individuen aan, maar richten zich op het hart van onze rechtsorde, waar vrijheid en verantwoordelijkheid samen moeten gaan. Juist daarom vraagt deze tijd om versteviging van de gemeenschap, het koesteren van weerbaarheid, en een rechtsstaat die jongeren beschermt vóór zij worden meegesleurd in destructieve narratieven.

De ChristenUnie staat op voor een Amsterdam dat:

- **Weerbaarheid versterkt:** De Gemeente Amsterdam werkt samen met maatschappelijke organisaties, scholen, kerken en jongerenwerk om jongeren weerbaar te maken tegen criminele verleidingen en hen laat zien dat snel geld niet bestaat; laagdrempelige meldpunten en adviesloketten biedt waar inwoners terecht kunnen bij twijfel over financiële aanbiedingen of digitale risico’s;
- **De geweldsspiraal onder jongeren wil doorbreken** door te investeren in duurzaam en betrokken jongerenwerk, dat niet alleen op straat aanwezig is, maar ook oog heeft voor de thuissituatie. Bij jeugdgeweld lopen ouderschap en slachtofferschap vaak in elkaar over. Daarom is een aanpak nodig die gebaseerd is op vertrouwen en erkenning van mogelijke kwetsbaarheid.
- **Jongeren beschermt tegen criminele uitbuiting** door nauwe samenwerking tussen scholen, wijkteams en politie. Tegelijk zetten we in op laagdrempelige en effectieve hulp voor jongeren met een verslaving. Herstel wordt aangemoedigd, en het stigma dat op verslaving rust, moet worden doorbroken.

- **Investeert in bewustwordingscampagnes** die laten zien hoe drugsgebruik bijdraagt aan internationale criminele netwerken, geweld en de desastreuze gevolgen van drugs voor gezondheid, psyche en samenleving worden benadrukt. Inwoners en jongeren worden geïnformeerd over de impact van drugs op hun eigen leefomgeving, van overlast in de wijk tot ondermijning van de rechtsstaat.
- **Organisatoren van festivals en nachtexploitanten stimuleert hun verantwoordelijkheid nemen.** Evenementen worden drugsvrij. Organisatoren krijgen ondersteuning om effectieve maatregelen te treffen tegen het gebruik en de verspreiding van drugs. Nachtelijke horeca wordt aangespoord om actief beleid te voeren tegen drugsgebruik binnen hun locaties.
- **Is gebaat bij duidelijkheid:** de ChristenUnie pleit voor het beëindigen van het gedoogbeleid rond softdrugs, en de ChristenUnie wil een blowverbod voor de openbare ruimte in Amsterdam. Hiermee stellen we een duidelijke norm en bestrijden we overlast.
- **Het ingezetenen criterium handhaaft:** Er komen veel toeristen specifiek naar Amsterdam om drugs te gebruiken. Daarom wil de ChristenUnie dat het ingezetenen criterium wordt ingevoerd. Dit kan alleen samengaan met een grotere inzet op de bestrijding van straathandel.

Evenementen

De ChristenUnie vindt evenementen belangrijk omdat ze verbinding en sociale cohesie in Amsterdam versterken, een breed cultureel aanbod toegankelijk maken en bijdragen aan de economische en sociale vitaliteit van de stad. Tegelijkertijd pleiten we voor een evenwichtig beleid dat overlast beperkt, veiligheid waarborgt en ruimte laat voor vernieuwing en diversiteit in het aanbod. Zo zorgen evenementen voor een bruisende stad die uitnodigt tot ontmoeting en participatie voor alle Amsterdammers.

Daarom pleit de partij voor een zorgvuldig en evenwichtig evenementenbeleid: een beleid dat ruimte biedt voor creativiteit, vernieuwing en diversiteit, maar dat ook de belangen van omwonenden beschermt en de veiligheid van bezoekers waarborgt. Dit vraagt om een duidelijke spreiding en toewijzing van locaties, strenge handhaving van regels en goede organisatie

De ChristenUnie staat op voor een Amsterdam dat:

- **Evenementen laat voldoen aan strenge criteria** op het gebied van geluid, duurzaamheid, veiligheid en sociale samenhang. Dit helpt om overlast te beperken en zorgt voor evenementen die passen bij de stad en haar bewoners.
- **Organisatoren verantwoordelijkheid laat dragen voor een drugsvrije omgeving** op hun evenementen. Handhaving en sancties bij overtredingen zijn essentieel om de veiligheid en leefbaarheid te waarborgen.
- **Ruimte biedt aan burgerparticipatie bij het ontwikkelen van evenementenbeleid,** zodat de belangen van bewoners worden gehoord en meegenomen.
- **Evenementen laat betalen voor politie-inzet.** Grootschalige commerciële evenementen, zoals voetbalwedstrijden, dragen zelf zorg voor de veiligheid. Eventuele politie-inzet bij ongeregeligheden wordt uiteraard niet geweigerd, maar de rekening gaat naar de organisatoren.

Toerisme (Cruiseschepen)

De ChristenUnie Amsterdam wil een stad waar toerisme bijdraagt aan het welzijn van bewoners en de stad als geheel. Daarom ondersteunt de ChristenUnie Amsterdam maatregelen die de overlast van cruiseschepen beperken en de veiligheid in de stad waarborgen. Dit betekent onder andere het reguleren van het aantal schepen dat jaarlijks aanmeert, het gebruik van walstroom om uitstoot te verminderen en het verplaatsen van terminals naar locaties buiten het stadscentrum.

Tegelijkertijd vindt de ChristenUnie Amsterdam dat bij dit beleid oog moet zijn voor de sociaal-economische impact op betrokkenen, zoals medewerkers en lokale ondernemers. Amsterdam moet een stad blijven waarin economische ontwikkeling en leefbaarheid hand in hand gaan. Als ChristenUnie zetten wij ons in voor een evenwichtige aanpak: toerisme moet de stad versterken zonder dat de veiligheid, gezondheid en rust van bewoners in gevaar komen.

Rampenbestrijding

Wij vinden dat de gemeente samen met de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland en andere partners goed voorbereid moet zijn op rampen en crises. Dit betekent investeren in de brandweer, politie, geneeskundige hulpverlening en digitale infrastructuur, zodat vitale voorzieningen zoals energie, drinkwater en communicatie veilig blijven. Cyberveiligheid en bescherming tegen afhankelijkheid van software uit risicolanden zijn hierbij essentieel. De ChristenUnie Amsterdam benadrukt dat preventie, duidelijke communicatie met inwoners en regelmatige crisis- en rampenoefeningen cruciaal zijn om de stad weerbaar te maken tegen zowel natuurlijke rampen, ongevallen als menselijke dreigingen. De gemeente Amsterdam zorgt preventief voor de verspreiding van een noodpakket voor de mensen in de bijstand. Daarnaast zorgt de gemeente samen met de middenstand voor een accuraat draaiboek in geval er een ramp of oorlogssituatie ontstaat.